

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Produkty finančního trhu vhodné pro zajištění stáří

Martina Sommerová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra obchodu a financí
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Martina Sommerová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Produkty finančního trhu vhodné pro zajištění stáří

Název anglicky

Financial Products for Ensuring Elderly

Cíle práce

Cílem rešeršní části diplomové práce je stručný popis problematiky zajištění občanů v poproduktivním věku obecně, s hlavním zaměřením na specifika České republiky, a současně zpracování charakteristiky způsobů důchodového zabezpečení a finančních produktů vhodných pro zajištění přiměřené životní úrovně v tomto období lidského života. Hlavním cílem práce je analýza současné nabídky alternativních možností finančního zabezpečení ke starobnímu důchodu z průběžného důchodového systému ČR a optimalizace načasování zahájení jejich využívání z pohledu konkrétních klientů v rámci poskytování finančního poradenství.

Metodika

Pro zpracování rešeršní části diplomové práce bude použita popisná metoda na základě syntézy teoretických poznatků získaných z odborných literárních zdrojů popisujících problematiku zajištění občanů v poproduktivním věku a parametrů finančních produktů vhodných k použití pro daný účel.

Prostřednictvím analýzy nabídky vhodných finančních produktů na finančním trhu České republiky a jejich následné komparace bude na základě metod empirie a dedukce navržena vhodná doba pro zahájení využívání konkrétních finančních nástrojů, v rámci vytvořeného finančního plánu pro zabezpečení finančních potřeb konkrétních klientů v důchodovém věku.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Finanční trh, produkty, demografický vývoj, penzijní spoření, důchodová reforma, spoření, finanční instituce.

Doporučené zdroje informací

CHALABI, Al. 10 nejlepších investic na příštích 10 let. Praha: BIZBOOKS, 2008. ISBN 978-80-251-2144-3. , 176 str. 1. vydání

JÍLEK, J. Akciové trhy a investování. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2963-3. 656 str., 1. vydání

JÍLEK, J. Finanční a komoditní deriváty v praxi. 2.vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-1099-4. str. 632

JÍLEK, J. Finanční trhy a investování. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1653-4. 648 str., 1. vydání

PIKORA, V., ŠICHTAŘOVÁ., M. Všechno je jinak Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4207-6. 1. vydání, 224 str.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Milan Ulrich

Elektronicky schváleno dne 29. 9. 2014

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2015

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma:

„Produkty finančního trhu vhodné pro zajištění stáří“

Vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Praze, dne

.....

Podpis autora

Poděkování:

Ráda bych poděkovala všem, kteří mi jakýmkoliv způsobem pomohli k vypracování mé diplomové práce.

Osobní poděkování patří mé rodině a všem blízkým, kteří mě po celou dobu studia plně podporovali a umožnili mi dopracovat se až sem.

Produkty finančního trhu vhodné pro zajištění stáří

Financial Products for Ensuring Elderly

Souhrn:

Diplomová práce na téma „Produkty finančního trhu vhodné pro zajištění stáří“ obsahuje teoretickou a praktickou část.

V teoretické části této práce je rozebráno stárnutí populace ve státě. Práce vysvětluje důsledky stárnutí populace, zabývá se snižováním příjmů ze státního rozpočtu z prvního pilíře důchodového zabezpečení. Dalším faktorem, na který se práce zaměřuje, je důchodová reforma. Je zde rozebrána nezbytnost důchodové reformy. Práce se dále zabývá třemi pilíři důchodového systému a vysvětluje jejich fungování a změny, které v nedávné době proběhly.

Rozebrán je zde taktéž finanční trh. Jeho popis se zabývá jak trhem peněžním, tak i kapitálovým. V návaznosti na fungování finančního trhu práce popisuje i jednotlivé finanční instituce. Dále se pak zabývá spořením, investováním a pojištěním s možností zhodnocování vkladů. Jsou zde rozebrány základní spořicí i investiční produkty.

Praktická část diplomové práce přináší zhodnocení produktů, které jsou vhodné a taktéž nevhodné pro spoření na důchod. Období spoření u klientů rozděluje do tří investičních horizontů a postupně sleduje možnosti úspor v jednotlivých produktech v daném časovém horizontu při rozličných úložkách. Porovnává tak možnosti ukládání mladého člověka, člověka ve středním věku i osoby těsně před důchodem.

Výstupem této práce je porovnání, kolik financí si naspoří mladý člověk, když začne spořit hned na počátku své pracovní kariéry při nízkých i vyšších úložkách a kolik naopak by měl spořit starší člověk těsně před důchodem tak, aby dosáhl stejných úspor. Této části se týká i doporučení v jakých produktech je vhodné si na stáří spořit.

Summary:

The diploma work titled „Financial Products for Ensuring Elderly“ comprise of theoretical and practical part.

The theoretical part looks at the trend of population ageing in the Czech Republic. The work explains the impact of population ageing and deals with the decrease in income from the state budget in the form of the first pillar, pension insurance. Further, the work focuses on the pension system reform and points out the importance of the reforms. The work also describes the three pillars of the state pension system and explains how these pillars work, and discusses recent changes that have taken place.

The work also describes financial market, both money and capital. Based on this description, the work goes on to describe financial institutions as well as saving, investment and insurance options allowing growth of the money value. It also analyses primary saving and investment products.

The practical part of the diploma work assesses products that are suitable as well as unsuitable for saving for retirement. The period of saving is divided into three investment horizons and the work looks at saving options in the above mentioned products with different monthly contributions within the specified time horizon. It thus compares saving options for a young person, middle-aged person and a person just before retirement age.

The outcome of this work is a comparison of the amount saved by a young person who starts saving for retirement through smaller or larger monthly contributions just as they begin to earn money. In contrast, the work suggests how much a person shortly before retirement age should be saving each month to achieve the same total amount of savings. The practical part also advises which products are more suited for retirement savings.

Klíčová slova:

Finanční trh, produkty, demografický vývoj, penzijní spoření, důchodová reforma, spoření, finanční instituce

Keywords:

Financial market, products, demographical development, pension saving, retirement reform, saving, financial establishment

Obsah

1.	ÚVOD.....	10
2.	Cíl práce.....	11
2.1.	Hlavní cíl, dílčí cíle	11
2.2.	Metodika.....	11
3.	Stárnutí populace	12
3.1.	Srovnání dat ze stránek ČSÚ	12
3.2.	Snižování příjmu z 1. pilíře	20
4.	Důchodová reforma	22
4.1.	Nezbytnost důchodové reformy	23
4.2.	Nynější důchodový systém.....	25
4.2.1.	První pilíř důchodové reformy	26
4.2.2.	Druhý pilíř důchodové reformy.....	30
4.2.3.	Třetí pilíř důchodové reformy	32
4.3.	Změny ve 3. pilíři – doplňkové penzijní spoření.....	34
4.3.1.	Fungování transformovaných fondů dnes	34
4.3.2.	Fungování nových účastnických fondů	36
4.3.3.	Změny ve státní podpoře	37
4.3.4.	Rozdíl mezi původním penzijním připojištěním a novým doplňkovým penzijním připojištěním	40
4.4.	Nové poznatky o důchodové reformě	40
5.	Finanční trh.....	41
5.1.	Popis finančního trhu.....	41
5.1.1.	Peněžní trh.....	43
5.1.2.	Kapitálový trh.....	43
5.2.	Finanční zprostředkovatelé.....	44
5.2.1.	Funkce finančních zprostředkovatelů.....	44

5.3. Finanční instituce	45
6. Produkty finančního trhu	48
6.1. Spoření.....	48
6.1.1. Osobní účty.....	49
6.1.2. Dětské účty	49
6.1.3. Spořicí účty.....	49
6.1.4. Termínované vklady	49
6.1.5. Stavební spoření	50
6.1.6. Vkladní knížky	50
6.1.7. Penzijní připojištění.....	51
6.2. Investování	51
6.2.1. Akcie	53
6.2.2. Dluhopisy	53
6.2.3. Otevřené a uzavřené podílové fondy.....	54
6.3. Pojištění	54
6.3.1. Životní pojištění	55
7. Kalkulace produktů pro klienty	56
7.1. Klient č.1	57
7.2. Klient č.2	72
7.3. Klient č.3	87
7.4. Vyhodnocení	98
8. Závěr.....	101
Seznam použité literatury:	103
Seznam tabulek a grafů:	105

1. ÚVOD

Pro zpracování své diplomové práce jsem si vybrala téma úspor na důchod.

Penze pro současné i budoucí důchodce jsou neustále velmi diskutovaným tématem. V důchodovém systému dlouhodobě chybějí finance na vyplácení důchodů. Počet důchodců se rok od roku zvyšuje, a přestože všichni politici vědí, jak je důležitá důchodová reforma, žádná z vlád ještě nebyla schopná tuto nepopulární reformu uvést do praxe. Všechny pokusy, které zatím byly uskutečněny, další vlády vždy shodily ze stolu. A tak se celý systém potýká s neustále se zvětšujícím deficitem peněz směřovaných ke starobním důchodcům. Zároveň neustále klesá počet poplatníků na 1 starobního důchodce.

Statistiky udávají stále se zvyšující počet důchodců v naší zemi. Meziročně stoupá počet důchodců až o 50 000. Do budoucna je důchodový systém tak, jak je nastaven v naší zemi, naprosto neudržitelný.

I z tohoto důvodu pro mě bylo téma „Produkty finančního trhu vhodné pro zajištění stáří“ velmi zajímavým tématem. Lidé by se měli zajišťovat na důchod již od mládí, tak aby ve starším věku nemuseli řešit problém, z čeho vlastně v důchodu budou žít a zda je státní systém uživí.

V naší zemi je zatím nastaven spořicí systém pro důchodové zabezpečení ve formě pilířů. Tyto pilíře jsou 3. O druhém pilíři se však diskutuje jako o pilíři, který bude zrušen. Třetí pilíř funguje v naší zemi již od roku 1994. Lidé v naší zemi jsou neustále nabádáni, aby využili spoření hlavně ve 3. pilíři. Proto také v tomto pilíři spoří téměř polovina naší populace. Aby pro lidi bylo spoření zajímavější, jelikož původní fondy nejsou zrovna výnosné, změnilo se spoření v důchodových fondech tak, aby pro lidi mohlo být výnosnější.

Důležitým faktorem je naučit lidi spořit jakýmkoliv způsobem tak, aby v důchodu nespolehali pouze na státní důchod, ale aby byli schopni se částečně zajistit sami. Důležité je však také odhadnout částku peněz, která se na důchod bude odkládat. S nízkou částkou ani po dlouhodobém spoření nebude mít člověk naspořenou tu správnou hodnotu.

Proto význam této práce tkví především v tom, najít správné produkty na našem finančním trhu, které jsou výhodnými pro každého z nás pro spoření na stáří a taktéž naleznout vhodnou částku peněz, která by měla být pravidelně odkládána.

2. CÍL PRÁCE

2.1. Hlavní cíl, dílčí cíle

Základním cílem této práce je vybrání produktů na našem finančním trhu, které budou vhodné k dobrému zajištění na stáří.

Cílem rešeršní části diplomové práce je stručný popis problematiky zajištění občanů v poproduktivním věku obecně, s hlavním zaměřením na specifika České republiky, a současně zpracování charakteristiky způsobů důchodového zabezpečení a finančních produktů vhodných pro zajištění přiměřené životní úrovně v tomto období lidského života. Hlavním cílem práce je vyhodnocení současné nabídky alternativních možností finančního zabezpečení ke starobnímu důchodu z průběžného důchodového systému ČR a optimalizace načasování zahájení jejich využívání z pohledu konkrétních klientů v rámci poskytování finančního poradenství.

Dílčím cílem této práce je taktéž srovnání úspor v jednotlivých produktech v závislosti na časovém horizontu spoření a výši ukládané částky.

2.2. Metodika

Budou se porovnávat menší úložky u střadatelů, kteří začínají se spořením na stáří již v brzkém věku a ty samé částky u střadatelů, kteří začínají spořit ve středním věku a také těsně před důchodem. Dále se bude pokračovat srovnáním s vyššími měsíčními úločkami ve stejných časových intervalech. Odkládané částky se budou zvyšovat tak, aby konečný výstup mohl poskytnout srovnání v závislosti na časovém horizontu i velikosti spořené částky.

K ukládání financí budou využity různé produkty finančních institucí, ve kterých je vhodné spořit na stáří. Jelikož výnosnost jednotlivých produktů v čase se dá jen odhadnout, bude se pracovat s úrokovou sazbou zhodnocení portfolia, kterou finanční společnosti udávají jako pravděpodobnou dnes.

Zároveň se porovná, zda je vhodné spořit částky v jednom produktu po celou dobu nebo je výhodnější v dlouhodobém časovém horizontu produkty měnit.

Aby v této práci mohlo dojít k určitému porovnání, zda je vhodné začít spořit již v mladém věku či zda je lepší začít ve starším věku s vyššími úložkami, bude se časový horizont spoření pohybovat ve třech liniích, 40 let, 20 let a 5 let. K porovnání bude využito stále stejných kalkulací jednotlivých produktů. Tyto produkty jsou běžně dostupné na našem trhu a většina lidí si také z těchto finančních produktů vybírá při volbě možnosti spoření.

Tento postup práce pak umožní srovnání, jak tyto produkty pracují s jednotlivými částkami v krátkodobém a dlouhodobém časovém úseku. Kalkulace ukáží, který finanční produkt je výhodné použít v mladším věku, a který se více vyplatí starším lidem.

3. STÁRNUTÍ POPULACE

Velkým problémem dnešní doby je stárnutí populace. Statistiky jsou neúprosné a mluví o tom, že za několik let by ekonomicky aktivní občané nemuseli uživit starobní důchodce. Již v dnešní době je deficit financí téměř 50 miliard a neustále se prohlubuje. Protože důchodců přibývá a důchody se po právu valorizují, je jistota toho, že deficit se bude neustále zvyšovat. Nynější důchodci zatím nemusejí mít strach z toho, že by přišli o svůj důchod, jelikož stát tento deficit dotuje ze státního rozpočtu, ale toto je do budoucna neudržitelný stav.

Stárnutí populace znamená neustále se zvyšující počet seniorů a snižující se počet mladých lidí do 15 let. Tento negativní trend je způsoben snižující se porodností v našem státě a obráceně neustále se zvyšujícím věkem dožití. Zvyšující se věk úmrtí občanů se skokovým tempem zvýšil po roce 1990 a to s neustále se zlepšující lékařskou péčí. Do budoucnosti se počítá s dalším pozitivním trendem zvyšování průměrného věku dožití. To bude samozřejmě znamenat neustále se zvyšující propad státního důchodu.

3.1. Srovnání dat ze stránek ČSÚ

Srovnání ve statistických číslech nám umožní stránky Českého statistického úřadu. Zde nalezneme porovnání věkového složení obyvatelstva od roku 1989 až do roku 2013. Počet obyvatel naší republiky nejprve pomalu klesal, ale v roce 2006 již dochází

k postupnému nárůstu. Tento trend není dán zvyšující se porodností v ČR, ale spíše imigrací. Přesto počet dětí do 14 let věku v naší zemi neustále klesá a počet lidí nad 65 let neustále roste. Index stáří se tedy procentuálně neustále zvyšuje (Index stáří: 65+ / 0 -14 v %).¹

Tab. č. 1 Vybrané demografické údaje v ČR

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Počet obyvatel k 31. 12. (v tis. osob)	10 362	10 364	10 313	10 326	10 334	10 333	10 321	10 309	10 299	10 290	10 278	10 267	10 206
muži	5 036	5 037	5 006	5 013	5 019	5 020	5 017	5 012	5 009	5 005	5 001	4 997	4 968
ženy	5 326	5 327	5 307	5 312	5 315	5 313	5 305	5 297	5 290	5 284	5 277	5 270	5 238
v tom ve věku:													
0 - 14	2 253	2 194	2 121	2 065	2 010	1 948	1 893	1 843	1 795	1 751	1 707	1 664	1 622
15 - 64	6 817	6 868	6 877	6 933	6 981	7 029	7 056	7 078	7 102	7 127	7 153	7 179	7 170
65 a více	1 292	1 302	1 315	1 328	1 343	1 356	1 372	1 388	1 402	1 411	1 418	1 423	1 415
v tom ve věku (v %):													
0 - 14	21,7	21,2	20,6	20,0	19,4	18,9	18,3	17,9	17,4	17,0	16,6	16,2	15,9
15 - 64	65,8	66,3	66,7	67,1	67,6	68,0	68,4	68,7	69,0	69,3	69,6	69,9	70,2
65 a více	12,5	12,6	12,8	12,9	13,0	13,1	13,3	13,5	13,6	13,7	13,8	13,9	13,9
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)	57,4	59,4	62,0	64,3	66,8	69,6	72,5	75,3	78,1	80,6	83,1	85,5	87,2

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
10 203	10 211	10 221	10 251	10 287	10 381	10 468	10 507	10 533	10 505	10 516	10 512	
4 967	4 975	4 981	5 003	5 026	5 083	5 136	5 157	5 169	5 158	5 164	5 162	
5 237	5 237	5 240	5 248	5 261	5 298	5 331	5 350	5 364	5 347	5 352	5 350	
1 590	1 554	1 527	1 501	1 480	1 477	1 480	1 494	1 518	1 541	1 560	1 577	
7 196	7 234	7 259	7 293	7 325	7 391	7 431	7 414	7 379	7 263	7 188	7 109	
1 418	1 423	1 435	1 456	1 482	1 513	1 556	1 599	1 636	1 701	1 768	1 826	
15,6	15,2	14,9	14,6	14,4	14,2	14,1	14,2	14,4	14,7	14,8	15,0	
70,5	70,8	71,0	71,1	71,2	71,2	71,0	70,6	70,1	69,1	68,4	67,6	
13,9	13,9	14,0	14,2	14,4	14,6	14,9	15,2	15,5	16,2	16,8	17,4	
89,2	91,6	94,0	97,0	100,2	102,4	105,1	107,0	107,8	110,4	113,3	115,7	

Zdroj: Czso.cz/csu. Czso.cz [online]. 2014 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/320181-14#01>

¹Czso.cz/csu.Czso.cz [online]. 2014 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z:

<http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/320181-14#01>

V roce 2003 byla vydána Statistickým úřadem prognóza vývoje „Projekce obyvatelstva České republiky“. Projekce vychází z konečných výsledků sčítání lidu v roce 2001. Do této projekce byly zahrnuty nejen osoby s trvalým pobytem na území ČR, ale taktéž cizinci s dlouhodobým pobytem a cizinci s azylem. Očekávaný počet obyvatel byl zpracován ve 3 variantách: nízké, střední, vysoké. Varianty odrážejí rozdíly v předpokládaném vývoji jednotlivých složek populačního vývoje. V nízké variantě je zakomponováno nejmenší očekávané zvýšení úrovně plodnosti, nejméně výrazné zlepšení úmrtnosti a nejnižší zisk zahraniční migrací. Pro vysokou variantu to platí obráceně. Horizontem prognózy je rok 2050. Cílem prognózy je ukázat dlouhodobý vývoj obyvatelstva a změny ve věkovém složení.

V počáteční tabulce je ukázána úhrnná plodnost z roku 2002 ve vybraných státech na území Evropy.

Tab. č. 2 Úhrnná plodnost

Úhrnná plodnost			
Nejnižší úroveň		Nejvyšší úroveň	
Ukrajina	1,10	Irsko	2,00
Česko	1,17	Island	1,93
Slovensko	1,19	Francie	1,89
Slovinsko	1,21	Makedonie	1,77
Moldavsko	1,21	Norsko	1,75
Bulharsko	1,21	Nizozemsko	1,73
Bělorusko	1,22	Dánsko	1,72
Bosna a Hercegovina	1,23	Finsko	1,72
Itálie	1,23	Srbsko a Černá Hora	1,71
Polsko	1,24	Švédsko	1,65

Zdroj: Projekce obyvatelstva ČR. *Czso.cz/csu* [online]. 2003 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/\\$File/4025rra.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/$File/4025rra.pdf)

Minimální úhrnná plodnost byla v ČR dosažena v roce 1999, kdy koeficient porodnosti klesl na 1,13. Narodilo se méně než 90 000 dětí. Od tohoto roku čísla mírně stoupají.

Dalším ukazatelem vývoje je předpokládaný vývoj plodnosti do roku 2050. Tato prognóza nám ukazuje předpokládané navýšení plodnosti do roku 2050. Toto navýšení jde

ruku v ruce s předpokládaným příbytkem počtu obyvatel. Tento trend předpokládá rovnoměrnější rozdělení mateřství do celého fertilního období ženy.

Tab. č. 3 Očekávaný vývoj plodnosti

Rok	Úhrnná plodnost			Průměrný věk matek při porodu		
	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká
2002	x	1,17	x	x	27,8	x
2005	1,19	1,23	1,28	28,2	28,2	28,4
2010	1,23	1,30	1,36	28,3	28,3	28,7
2015	1,27	1,38	1,46	28,5	28,6	29,0
2020	1,31	1,45	1,55	28,7	28,9	29,3
2025	1,34	1,53	1,65	28,8	29,2	29,6
2030	1,38	1,60	1,75	29,0	29,4	29,9
2035	1,39	1,61	1,75	29,0	29,4	29,9
2040	1,40	1,61	1,76	29,0	29,4	30,0
2045	1,41	1,62	1,76	29,0	29,4	30,0
2050	1,42	1,62	1,77	29,1	29,5	30,1

Zdroj: Projekce obyvatelstva ČR. *Czso.cz/csu* [online]. 2003 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/\\$File/4025rra.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/$File/4025rra.pdf)

Významné změny se po roce 1989 projeví i u úmrtnosti. Průměrný věk dožití se postupně zvyšoval již v 80 letech, ale v 90 letech dosáhl skokového navýšení. Výsledkem bylo prodloužení naděje dožití u mužů celkem o 3,8 roku a u žen o rok méně.

Prognózy do roku 2050 se zabývají stále vyšším věkem dožití u obou pohlaví. „Podle nízké varianty je očekáváno prodloužení naděje dožití při narození mezi roky 2002 a 2050 u mužů celkem o necelých 6 roků a u žen téměř o 5 roků. Podle střední varianty je cílovou hodnotou naděje dožití při narození mužů 78,9 a žen 84,5 roku, celkově to tedy znamená předpoklad nárůstu skoro o 7, resp. 6 let.“²

²Projekce obyvatelstva ČR. *Czso.cz/csu* [online]. 2003 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/\\$File/4025rra.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/$File/4025rra.pdf)

Tab. č. 4 Očekávaný vývoj naděje dožití při narození

Rok	Muži			Ženy			Rozdíl ženy-muži		
	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká
2002	x	72,1	x	x	78,5	x	x	6,4	x
2005	72,3	72,4	72,4	78,8	78,8	78,9	6,4	6,4	6,4
2010	72,9	73,1	73,3	79,3	79,4	79,7	6,3	6,3	6,3
2015	73,5	73,8	74,2	79,8	80,1	80,4	6,2	6,2	6,3
2020	74,2	74,5	75,1	80,3	80,7	81,2	6,1	6,1	6,2
2025	74,8	75,3	76,0	80,8	81,3	82,0	6,0	6,0	6,1
2030	75,4	76,0	76,8	81,3	81,9	82,8	5,9	5,9	6,0
2035	76,0	76,7	77,7	81,8	82,6	83,6	5,8	5,8	5,9
2040	76,6	77,5	78,6	82,3	83,2	84,4	5,7	5,8	5,8
2045	77,2	78,2	79,5	82,8	83,8	85,2	5,6	5,6	5,7
2050	77,8	78,9	80,3	83,3	84,5	86,0	5,5	5,6	5,7

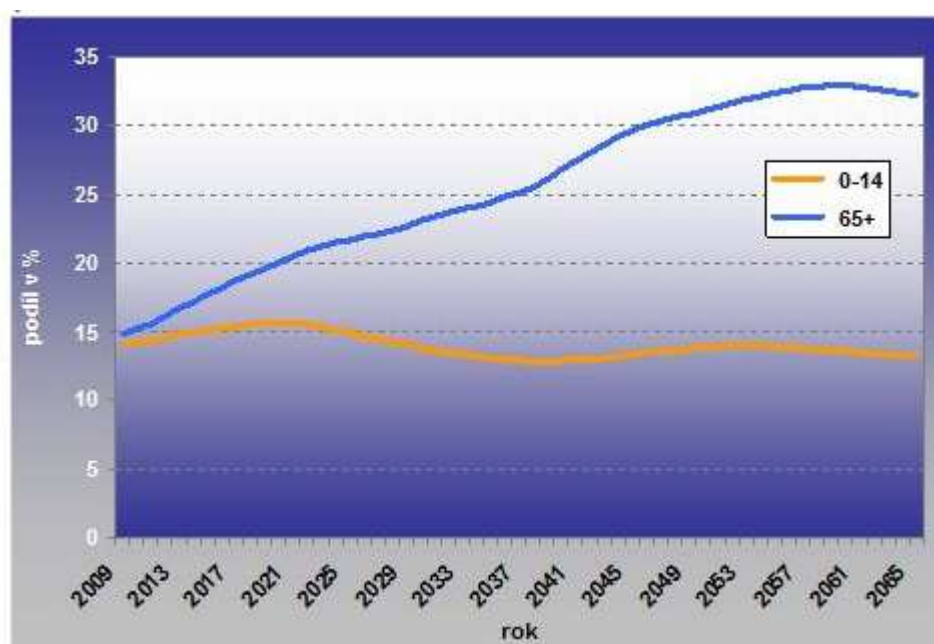
Zdroj: Projekce obyvatelstva ČR. *Czso.cz/csu* [online]. 2003 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/\\$File/4025rra.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/$File/4025rra.pdf)

Základními výsledky této projekce je snížení početní velikosti obyvatelstva České republiky a zároveň její stárnutí. Problémem do budoucna bude úbytek obyvatelstva a stárnutí populace, které nebude vyrovnáno ani migrační činností. ČR patří již dnes obyvatelstvem k nejstarším zemím světa, příčinou je hlavně velmi nízká porodnost. Do budoucnosti je odhadováno, že se proces stárnutí značně zrychlí a to jak vlivem posouvání početně silných ročníků do staršího věku, tak i zlepšováním úmrtnostních faktorů.³

Z analýzy, která byla vytvořena podle výsledků ČSÚ vyplývá, že nůžky mezi stárnutím obyvatelstva a počtem dětí do 15 let věku, se neustále otevírají. Tato analýza se týká srovnání vývoje mezi roky 2009 až 2065.

³ Projekce obyvatelstva ČR. *Czso.cz/csu* [online]. 2003 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/\\$File/4025rra.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/$File/4025rra.pdf)

Graf č. 1 Vývoj dětské a poproduktivní složky obyvatelstva ČR 2009-2065

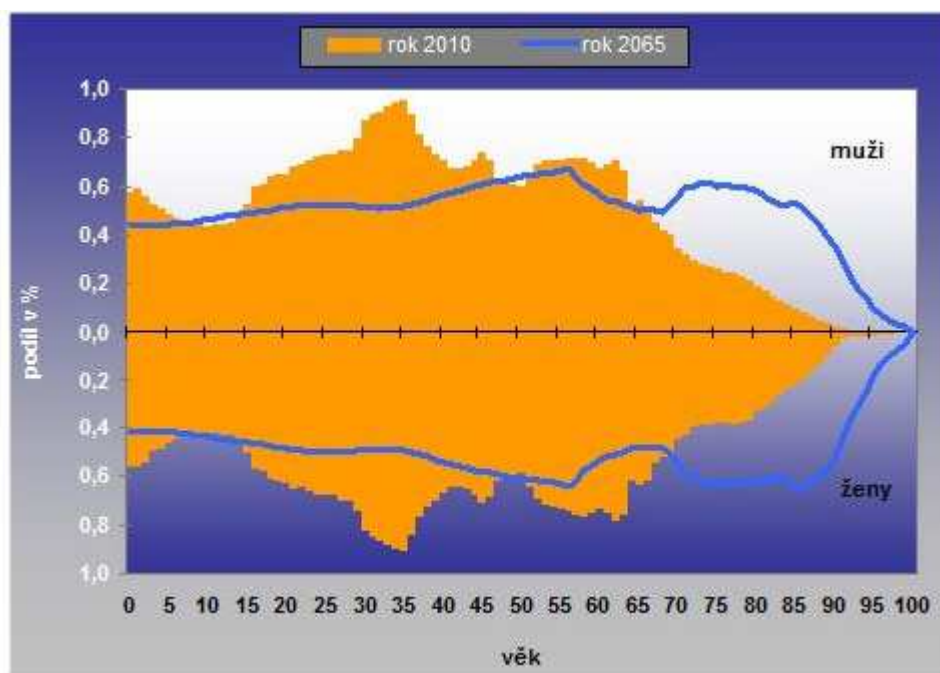
Zdroj: Demografické stárnutí ČR podle výsledků projekce. *Demografie* [online]. 2012 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=824

Na tomto grafu je vidět výrazný nárůst seniorské populace a naopak pokles dětí do 15 let věku. Na počátku 21. století dětská složka nad důchodci převažovala, z grafu je patrný negativní vývoj do budoucnosti. V současné době vykazuje podíl dětí do 14 let věku 14,2% a podíl seniorů 15,2%.

Taktéž ze stromu života znázorněného grafem č. 2 je znát patrný nárůst obyvatel v důchodovém věku (tedy 65+). Tento strom života je značně deformován v souvislosti se zvýšením dat. Dochází k rapidní změně, která zasáhne celou populaci České republiky. Zásadně se zúží základna celé pyramidy a vrchol se naproti tomu výrazně rozšíří. Předpokládá se, že počet obyvatel ČR mírně vzroste.⁴

⁴ Demografické stárnutí ČR podle výsledků projekce. *Demografie* [online]. 2012 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=824

Graf č. 2 Reálná a předpokládaná struktura obyvatel ČR 2010-2065

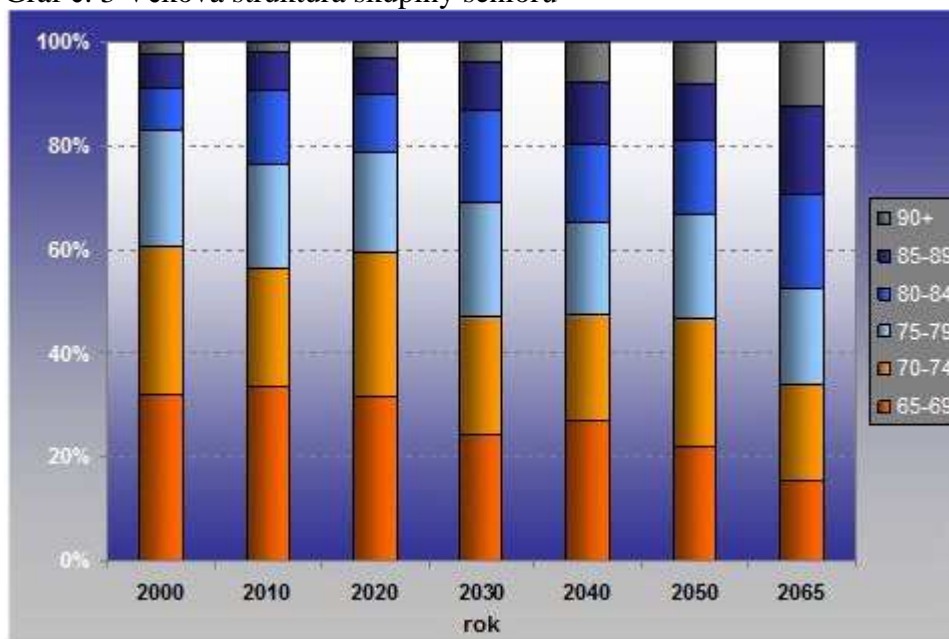

Zdroj: Demografické stárnutí ČR podle výsledků projekce. *Demografie* [online]. 2012 [cit. 2015-03-19].
Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=824

Znamenné změny se dostaví i v samotné struktuře seniorů. V roce 2010 tvořili 1/3 seniorů osoby ve věku 65 – 69 let, v roce 2065 bude tato věková skupina pouze 15%. Zcela se tak zvýší zastoupení seniorů nad 70 let věku. Věková skupina 70-79 let stoupne téměř dvojnásobně a skupina 80 let a více až čtyřnásobně. Takže i seniorská populace sama o sobě stárne.⁵

⁵ Demografické stárnutí ČR podle výsledků projekce. *Demografie* [online]. 2012 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=824

Graf č. 3 Věková struktura skupiny seniorů

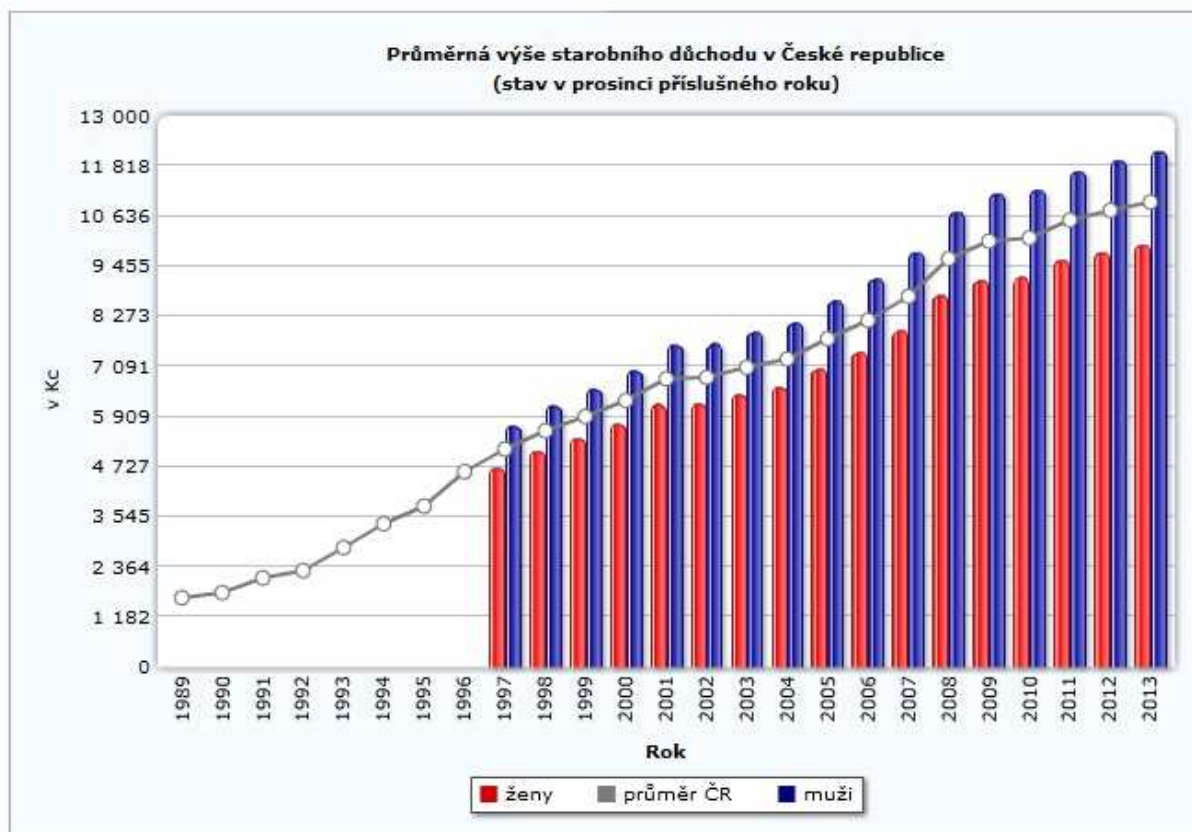

Zdroj: Demografické stárnutí ČR podle výsledků projekce. *Demografie* [online]. 2012 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=824

Důležitým faktorem při porovnávání je taktéž výše důchodu v ČR. Ta se neustále se vzrůstající inflací zvyšuje. Tento trend povede k prohlubování deficitu veřejných financí a stále většímu problému se zajištěním starobních důchodů pro občany ČR:

Valorizace většinou probíhá v řádech desetikorun, takže nárůst důchodů není zcela strmý, a proto důchodci v reálných cenách stále chudnou. Tento trend bude nejspíš do budoucna pokračovat a to by mělo vést budoucí důchodce k zamyšlení, jestli by svému zajištění na důchod neměli přikládat vyšší priority. Lidé dnes začínají většinou spořit na svůj důchod až v pozdějším věku a to by se mělo do budoucna změnit.

Graf č. 4 Vývoj průměrného starobního důchodu

Průměrná výše starobního důchodu v ČR. ČSÚ [online]. 2013 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_duchod

Zatímco v dnešní době je poměr ekonomicky aktivních vůči starobním důchodcům 2:1, kolem roku 2065 je prognózován poměr 1:1. Tento poměr je obrovským problémem do budoucnosti, pokud se nebude zvyšovat věk odchodu do důchodu.⁶

3.2. Snižování příjmu z 1. pilíře

Saldo státního rozpočtu se neustále zvyšuje a zvyšovat bude. Statistické údaje hovoří o tom, že nárůst starobních důchodců v poměru k ekonomicky aktivním občanům je nezastavitelný. V této době více jak 90% důchodců čerpá starobní důchody pouze z 1.

⁶ Průměrná výše starobního důchodu v ČR. ČSÚ [online]. 2013 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_duchod

pilíře. Deficit se tak neustále prohlubuje. To svědčí o tom, že důchodová reforma je velmi potřebná, ať už ji dá dohromady Bezděková či jiná komise.

Výše starobních důchodů bude neustále klesat a to více, než si většina občanů tohoto státu připouští. Deficit starobních důchodů se poslední 4 roky velmi propadal. Bylo to také zajištěno vysokou nezaměstnaností, která přišla ruku v ruce s ekonomickou krizí.

Na stránkách ministerstva financí byla nalezena srovnávací tabulka salda státního rozpočtu u důchodového pojištění. Z této tabulky vyplývá, že výše starobního důchodu zatím stále vzrůstá (očištěná o inflaci stagnuje či pomalu klesá – v některých letech). Počet starobních důchodců se zvyšuje a saldo se tím neustále prohlubuje. V roce 2012 se situace o něco zlepšila a to z toho důvodu, že se započítala část výnosu z DPH připadajícího na státní rozpočet a to ve výši 7,2% (14,4 mld. Kč). Slouží jako kompenzace deficitu důchodového systému. To znamená, že jinak by byl deficit ještě o více jak 14 mld. vyšší.⁷

⁷ Hospodaření systému důchodového pojištění. *MFCR* [online]. 2013 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/hospodareni-systemu-duchodoveho-pojisten>

Tab.č.5 Hospodaření systému důchodového pojištění v letech 1996-201

TABULKA - HOSPODAŘENÍ SYSTÉMU DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ V LETECH 1996 - 2012						
rok	Příjmy z pojistného na DP	Další veličiny vstupující do výpočtu výsledku hosp. (pouze r. 2012),		Výdaje na dávky DP	Výdaje na správu	Výsledek hospodaření
	mld. Kč	výnos DPH 7,2 %	UV č.693/12	mld. Kč	mld. Kč	mld. Kč
1996	133,927			126,797	2,746	4,384
1997	146,333			150,231	2,617	-6,516
1998	156,338			166,119	2,711	-12,493
1999	161,827			177,849	3,423	-19,445
2000	170,457			186,852	3,263	-19,658
2001	185,953			201,111	3,343	-18,501
2002	198,424			213,648	3,685	-18,909
2003	209,624			225,833	3,703	-19,912
2004	243,276			230,897	4,053	8,326
2005	258,327			247,390	4,377	6,560
2006	276,913			272,911	4,866	-0,864
2007	304,934			289,855	5,182	9,897
2008	320,028			312,532	4,898	2,598
2009	310,310			339,788	7,350	-36,828
2010	317,881			346,212	7,286	-35,617
2011	328,005			368,069	5,289	-45,353
2012	332,101	14,379	14,400	382,031	5,023	-26,174

Zdroj: Hospodaření systému důchodového pojištění. MFČR [online]. 2013 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/hospodareni-systemu-duchodoveho-pojisten>

4. DŮCHODOVÁ REFORMA

Přestože se nyní nacházíme v období, ve kterém se o důchodové reformě tolik nemluví, i tato vláda si uvědomuje důležitost vzniku důchodové reformy. I proto byla ustanovena nová důchodová komise, která se bude otázkami reformy zabývat. Komise má zhodnotit stav a trendy českého důchodového systému z pohledu demografie, sociologie a ekonomiky a mají navrhnout takové pokračování důchodové reformy, aby byl stabilizován důchodový systém v dlouhodobé perspektivě. Členy této komise jsou odborníci zmíněných

oborů. Komise by měla promyslet takové změny důchodového systému, které by vedly k nastolení důstojných důchodů pro lidi v této věkové kategorii.

„Konkrétně půjde o:

- mechanismus pravidelného hodnocení nastavení důchodového věku
- valorizační mechanismus, který zajistí úměrnou a důstojnou výši důchodu po celou dobu jeho výplaty
- způsob ukončení systému důchodového spoření (tzv. II pilíře)
- nastavení parametrů důchodového systému vedoucích k posílení principu zásluhovosti bez negativního dopadu na životní podmínky důchodců
- změny parametrů doplňkových důchodových systémů s cílem motivovat k vytváření dlouhodobých úspor na stáří (tzv. III. pilíř)
- takové transfery mezi občany, rodinami a státem zprostředkované důchodovým systémem, které zajistí vyvážené postavení všech typů domácností“⁸

Tato důchodová reforma bude postupně navazovat na závěry důchodové reformy, na které začala pracovat již vláda předchozí.

4.1. Nezbytnost důchodové reformy

Důchodová reforma zahrnuje soubor opatření, která výrazně mění důchodový systém. Zahrnuje systémové i dílčí parametrické změny. O těchto změnách se mluvilo již v 90 letech, kdy se trend úbytku narození dětí a naopak zvýšení průměrného věku úmrtí, začal silně projevovat. Česká populace stárne a demografický vývoj se vyvíjet dlouhodobě lépe nebude.

Toto je patrné také na grafu č. 7. Tento graf ukazuje věkovou strukturu obyvatelstva ČR v závislosti na časovém posunu. Z grafu vyplývá, že postupem času se bude struktura obyvatel této země měnit, obyvatelé budou stárnout. Mladých, do 19 let bude mírně

⁸ MPSV: Poslání komise. MPSV. *Poslání komise: Vládní jednání* [online]. MPSV [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.duchodova-komise.cz/?page_id=47

ubývat, lidí, ve fertilním věku bude taktéž ubývat, zatímco důchodců nad 65 let věku bude naopak přibývat. Tento trend se projevuje již dnes.⁹

Graf č. 5 Věková struktura obyvatelstva ČR

Zdroj: Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

Prodlužování průměrného věku dožití a snižování porodnosti vede k úbytku ekonomicky aktivních obyvatel, to znamená plátců do důchodového systému, ze kterého jsou vypláceny starobní důchody. Jelikož je tento systém průběžný, tudíž co se vybere, okamžitě se vyplatí, i hospodářská recese, která v ČR proběhla v uplynulých letech, zhoršila propad financování.

Pokud neproběhne důchodová reforma, bude se schodek neustále prohlubovat, jak ukazuje graf č. 6. Odhad ministerstva financí ukazuje rozdíl mezi příjmy státního průběžného pilíře a jejich výdaji, a to v procentech hrubého domácího produktu. Jedno procento v současných podmínkách zobrazuje asi 38 mld. Kč. Již v dnešní době tedy

⁹Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

peníze vybrané v důchodovém systému nestačí pokrýt peníze potřebné pro důchodce. Tyto peníze se čerpají jinde a zadlužují tak naše budoucí generace. Pokud se deficit bude neustále prohlubovat, hrozí, že dojde ke kolapsu veřejných financí a zároveň krácení veřejných služeb.

Graf č. 6 Schodek průběžného 1. pilíře důchodového systému

Zdroj: Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

Dalším velkým problémem je obrovská závislost českých důchodců na 1. pilíři, z kterého se financují státní důchody. V tomto ukazateli je Česká republika nejhorší ze všech vyspělých zemí. Budoucí důchodci nemají peníze vůbec diverzifikované.¹⁰

4.2. Nynější důchodový systém

Nynější důchodový systém se skládá ze tří pilířů. 1. povinného, 2. a 3. nepovinného.

¹⁰ Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

„Důchodový systém ČR je založen na povinném základním důchodovém pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Dále na důchodovém spoření podle zákona č. 426/2011 Sb., od roku 2013 a na doplňkovém penzijním spoření podle zákona č. 427/2011 Sb., které nahradilo penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona č. 42/1994 Sb. Součástí dobrovolných doplňkových systémů jsou i produkty komerčních pojišťoven - zejména životní pojištění. V členských státech EU poměrně obvyklé zaměstnavatelské penzijní systémy nejsou v ČR zastoupeny.“¹¹

4.2.1. První pilíř důchodové reformy

Uspořádání tohoto pilíře důchodového systému vznikalo koncem 90. let minulého století. Byly postupně přijímány dílčí reformní kroky a v lednu roku 1996 byl zákon uveden do provozu. Základní důchodové pojištění je založeno na těchto principech:

- Sociální solidarita
- Průběžné financování

Systém je povinný pro všechny ekonomicky aktivní osoby, je však umožněna i dobrovolná účast v systému. Konstrukce výpočtu důchodů je dvousložková.

- První složku tvoří základní výměra, která je jednotná pro všechny druhy důchodů
- Druhou složku tvoří procentní výměra, jejíž výše se liší podle délky pojištění a výše příjmů dosažených v rozhodném období před přiznáním důchodu

Systém je jednotný pro všechny s malými odchylkami pro OSVČ. Systém je dynamický.¹²

Hlavním zdrojem důchodů je 1. průběžný pilíř. Z tohoto pilíře se financuje 95% příjmů důchodců. Je založen na principu pay-as-you-go. To znamená, že důchody jsou financovány z aktuálních výnosů důchodového systému, které zaměstnanci platí ze mzdy a podnikatelé ze zisku. Stávající pojistné na důchodové pojištění má charakter zdanění práce. V ČR je jedno z nejvyšších ve vyspělých zemích. Vysoké zdanění pak přispívá k nižší konkurenceschopnosti našich podniků. Tím se způsobuje nezaměstnanost, což přináší

¹¹ MPSV: Důchodové pojištění. MPSV. *Důchodové pojištění: Popis systému* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/3>

¹² Důchodové pojištění: Obecná informace k zákonu o důchodovém pojištění. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/617>

výpadek plateb do státního systému. Zároveň vlivem obrovského přerozdělování mezi generacemi a občany s různou úrovní příjmů jen slabá vazba mezi výší odvedeného pojistného a výší vypláceného důchodu. To způsobuje malou ochotu platit pojistné.

V našem státě taktéž funguje vysoká míra solidarity, kdy výše důchodů jen málo zohledňuje výši příjmů ve fertilním věku. Navíc byly zcela potlačeny mezigenerační vazby v rodině.

Rizikem při oddálení odchodu do důchodu je problém uplatnění starších lidí na trhu práce, snižování průměrné výše důchodů hrozí pro některé důchodce spadnutím do chudoby.

Cíle důchodové reformy:

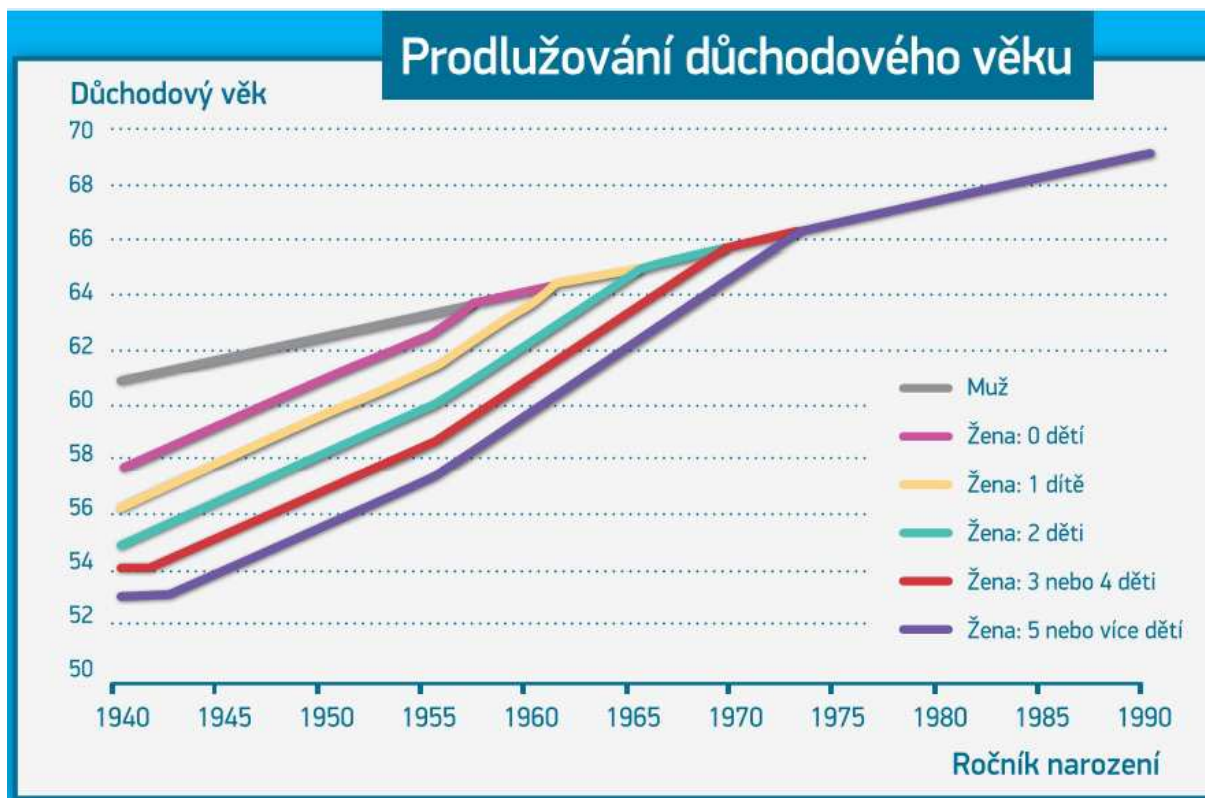
- udržitelnost vývoje veřejných financí
- diverzifikace rizik snížením závislosti na 1. pilíři
- zvýšení zásluhovosti a individuální odpovědnosti
- posílení mezigeneračních vazeb v rodině

Z tohoto důvodu se musí konstrukce důchodového systému změnit.

Ještě před reformou byly zaznamenány změny v 1. pilíři. Většina z nich nabyla účinnosti již v roce 2012. Byly zahrnuty pod pojmem „Malá reforma“. Cílem této reformy bylo zvýšit dlouhodobou finanční udržitelnost 1. pilíře. Dále pak měla podpořit nález Ústavního soudu, který říká, že výše důchodu by měla více zohledňovat výši prostředků, které jsou do něj během fertilního věku vkládány. Dalším důležitým faktorem je neustálé a postupné zvyšování odchodu lidí do starobního důchodu. Navržené zvyšování důchodového věku je založeno na principu, který zachovává délku života stráveného v důchodu (tedy cca 20 let), v závislosti na zvyšování věku dožití. Zatím není stanovena cílová hodnota odchodu do důchodu, proto se nadále bude zvyšovat každý rok o dva měsíce. Postupně se bude důchodový věk odchodu mužů a žen přibližovat, až se postupně vyrovnají. Postupně bude taktéž zrušena rozdílná úroveň odchodu do důchodu u žen podle počtu vychovaných dětí.

Postupné navyšování odchodu do důchodu je pozvolný a dlouhodobý proces. S postupem tohoto procesu se vyrovná odchod do důchodu u žen i mužů narozených v roce 1977.¹³

Graf č. 7 Prodlužování důchodového věku

Zdroj: Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

V těchto podmínkách dojde také ke změně předčasných důchodů. Zvýší se trvalé krácení předčasného starobního důchodu za období, které spadá mezi 1 rok a 2 roky před vznikem nároku na starobní důchod podle zákonné věkové hranice. To znamená, že pro lidi, kterým je uznán předčasný důchod více než 1 rok před řádným odchodem do

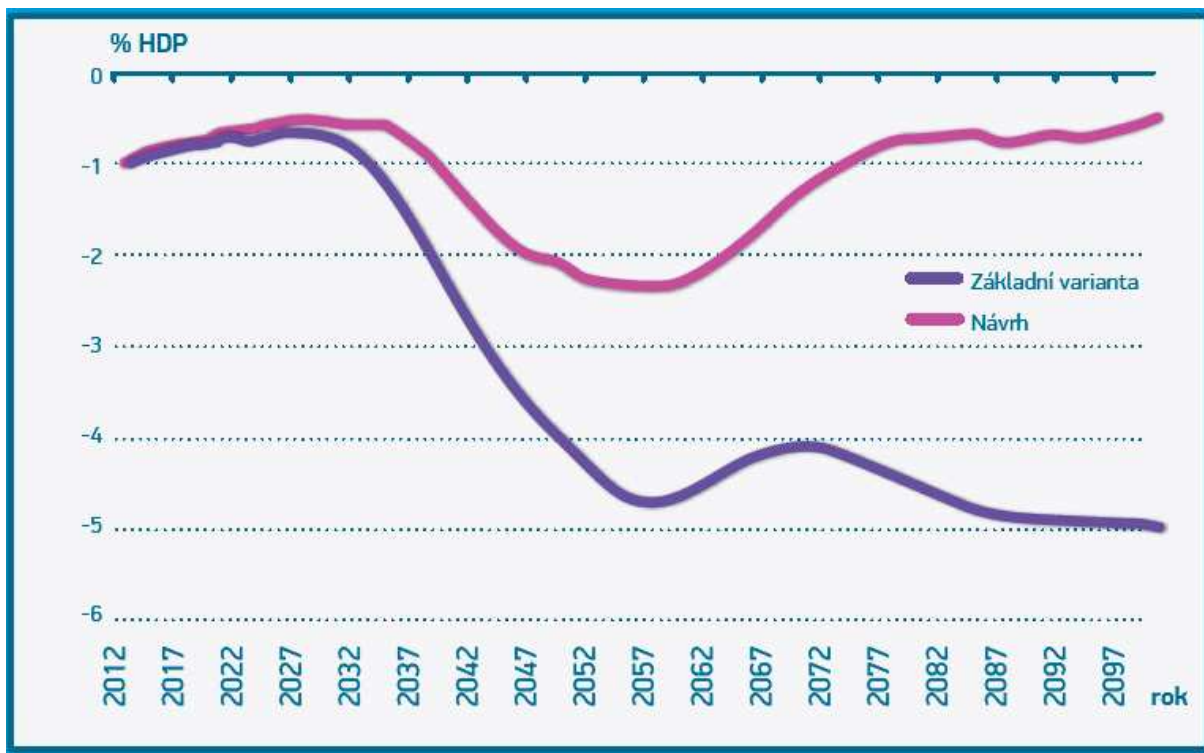
¹³ Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

starobního důchodu, je důchod krácen více, než tomu bylo před 1.1.2012. Tito lidé však v budoucnosti budou moci využít tzv. předdůchod.

Nadále se bude pokračovat v postupném prodlužování rozhodného období pro stanovení osobního vyměřovacího základu i po roce 2016, kdy by bylo dosaženo cílového stavu podle zatímní právní úpravy (to znamená 30leté rozhodné období). Rozhodné období počíná rokem bezprostředně následujícím po roce dosažení plnoletosti a končí rokem bezprostředně předcházejícím roku přiznání důchodu s tím, že do rozhodného období se nadále nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986.

Změny v 1. pilíři by měly působit na jeho dlouhodobou udržitelnost, ale nezabrání tomu, aby příjmy z pojistného převýšily výdaje na starobní důchody. Schodek by se tak měl stabilizovat na úrovni, která neohrozí veřejné finance. Návrh představuje následující graf. Jisté však zdaleka není, že tato část důchodové reformy s nástupem nové vlády nebude změněna.

Graf č. 8 Úprava schodku veřejných financí po reformě

Zdroj: Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

Součástí této reformy je prosazení, že na pokrytí salda důchodového pilíře lze použít výnosy z majetkových účastí státu (např. dividend ČEZ). Zároveň dochází k vyššímu zdanění spotřeby – změny v DPH, což částečně také financuje průběžný pilíř.¹⁴

Hlavní úlohou prvního pilíře je zajistit starobní důchody pro všechny, kdo poctivě pracovali, platili daně a pojištění a dále pro nízké příjmové skupiny, aby ve stáří nespádly do chudoby.

Mezi důchody nejsou velké rozdíly, přestože jednotliví občané měli za svého aktivního života velmi rozdílné příjmy. Toto je bráno jako princip solidarity. Takže sice víme, že nějakou malou část peněz od státu dostaneme, ale také víme, že ta část peněz bude jen na základní potřeby. Navíc při úmrtí není důchod dědění.

V ČR v současnosti pobírá důchod více jak 2,3 mil. občanů a jeho průměrná výše je 10,5 tisíce korun.

Obecně vzniká nárok na důchod při splnění těchto podmínek:

- Invalidita, úmrtí blízkého příbuzného, věk
- Minimální pojištěná doba
- Období nároku

Období nároku se v těchto letech neustále mění. Hranice je zatím 67 let u ročníku 1977. Je možné, že se bude tato hranice ještě pohybovat, protože není zastřešena. V dnešní době se hranice odchodu do důchodu neustále posouvá a to o 2 měsíce za rok.¹⁵

4.2.2. Druhý pilíř důchodové reformy

Důležitou součástí této reformy bylo zavedení 2. pilíře důchodového spoření, které však v nejbližší době zanikne. U druhého pilíře se hovoří o zrušení přesto, že byl založen nedávno. V průběhu roku u něj dojde ke změnám. Tyto změny nemají podporu napříč politickým spektrem. Do tohoto pilíře vstoupilo od počátku málo lidí. Z jedné strany proto, že se z něj už nikdy nedalo vystoupit, ale hlavně proto, že levicové strany od počátku

¹⁴ Důchodová reforma. *MPSV* [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

¹⁵ Vyznejte se v důchodu. *Měšec.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/vyznejte-se-v-duchodu-jak-funguje-prvni-pilir/>

hovořily o jeho zrušení. V tomto pilíři si do dnešních dnů spoří přes 80 000 lidí, což je naprosto zanedbatelné číslo oproti 3. pilíři, ve kterém spoří téměř 5 mil. obyvatel naší země.

Druhý pilíř důchodového systému byl otevřen teprve nedávno, 1.1.2013. Do tohoto pilíře mohou lidé vstupovat dobrovolně, vystoupit však nelze. I z tohoto důvodu je rozhodnuta nynější vláda svým politickým rozhodnutím tento pilíř zrušit.

Do druhého pilíře mohou vstoupit zájemci do 35 let věku, proto ti, co jsou starší, měli od začátku ledna rozhodnutí jen do konce června 2013, tedy půl roku. Zájem byl od počátku velmi malý, z jedné strany kvůli nemožnosti výstupu, ale dle mého názoru hlavně proto, že od počátku bylo avizováno, změní-li se vláda, druhý pilíř zruší. A k tomu také dochází. Možnost vstupu je jen do konce roku 2015.

Účast v tomto pilíři vzniká na základě registrace smlouvy o důchodovém spoření v Centrálním registru smluv. Účastník je povinen platit pojistné na důchodové spoření. Myšlenka tohoto spoření tkví v tom, že zaměstnavatel za účastníka odvádí 28% sociální pojištění do prvního pilíře. Takto by odvedl pouze 25% a další 3% by byla směřována na individuální účet, k tomu by zaměstnanec na tento individuální účet připlatil ještě 2% ze svého platu. Sazba pojistného na důchodové spoření je 5% z vyměřovacího základu. Krátí se tím tak platba do prvního pilíře, tím se poníží zaměstnanci důchod ze státního pilíře o 3%. Platbu provádí za zaměstnance jeho zaměstnavatel, proto je nutné okamžitě zaměstnavateli nahlásit. Účastníci si po vzniku nároku v důchodovém spoření budou moci zvolit mezi doživotním starobním důchodem s možností sjednání výplaty pozůstalostního důchodu na 3 roky, anebo starobním důchodem na dobu 20 let.

Důchodové fondy jsou obhospodařovány penzijními společnostmi, z nichž každá nabízí 4 fondy (dynamický, vyvážený, konzervativní a státních dluhopisů), které se liší investičními limity, portfoliem investování a tím spojeným investičním rizikem. Účastník si volí strategii spoření, kterou může kdykoliv změnit. Jednou ročně bezplatně. Na penzijní fondy se nevztahuje pojištění vkladů. Penzijní společnosti jsou povinny oddělit svůj majetek a majetek účastníků. Také jsou zastropovány poplatky za vedení účtu. Hospodaření musí být co nejvíce průhledné.¹⁶

¹⁶ II. pilíř důchodového spoření. MFCS [online]. 2013 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/regulace/penzijni-sluzby-a-systemy/ii-pilir-duchodove-sporeni>

Tato vláda postavila novou komisi, která jedná o důchodové reformě a po jednání v červnu nastínila 3 varianty ukončení:

- možnost vystoupit z něj s vyplacením všech vkladů
 - převedení části peněz do veřejného důchodového systému
 - převedení peněz do 3. pilíře
1. varianta znamená, že by lidé mohli pokračovat ve spoření v 2.pilíři, ale částku by celou museli dát ze svého platu. Do důchodového systému by dále platili plné odvody. Ze systému by mohli kdykoliv vystoupit.
 2. varianta hovoří o tom, že by se druhý pilíř zcela ukončil a lidé by si buď naspořené peníze vybrali, anebo převedli do třetího pilíře. Nekrátily by se jim tak peníze ze státního systému.
 3. dle třetí varianty by střadatelé volbu neměli. Část peněz by se převedla do veřejné důchodové soustavy a zbylá část by se jim vyplatila (bylo by možno převést do třetího pilíře).¹⁷

Druhý pilíř důchodového systému měl jen velmi krátké trvání.

4.2.3. Třetí pilíř důchodové reformy

Od 90 let minulého století existuje také penzijní připojištění, tedy dobrovolné spoření na dobu stáří s příspěvkem státu. Hlavním smyslem jeho vzniku bylo, aby se v budoucnu všichni nespolehali jen na stát.¹⁸ Stát tady z peněz daňových poplatníků podporuje individuální zabezpečení na stáří. Zhodnocení úspor v tomto spořicímu produktu však dost často nedosahuje ani inflace.¹⁹

¹⁷ Důchodová komise vybírá ze 3 variant zrušení důchodového pilíře. *Opojištění.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/produkty/penzijni-pripojisti/duchodova-komise-vybira-ze-tri-variant-zruseni-druheho-pilire/>

¹⁸ PIKORA, Vladimír a Markéta ŠICHTAŘOVÁ. *Všechno je jinak*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4207-6. Str. 24

¹⁹ Důchodová reforma. *MPSV* [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

Třetí pilíř důchodového systému vznikl již v roce 1994. Tehdy byli o tomto faktu lidé hodně informováni, a proto do tohoto systému postupně vstoupilo více jak 4 miliony lidí. I z tohoto vyplývá, že naši politici byli přesvědčeni o tom, že důchodová reforma musí kvůli dedukci negativního stavu vývoje důchodového systému do budoucnosti vzniknout. Do těchto dnů se tak nestalo.

Tento systém se stal populární z mnoha příčin. Vstup byl dobrovolný a dal se opustit. *Skýtal mnoho výhod pro své spořitele:*

- Přinášel státní příspěvky (v té době již od spoření 100,- Kč, při 500,- Kč spoření měsíčně ty nejvyšší)
- Přinášel daňové úlevy
- Starobní, invalidní důchod a možnost i výsluhové renty (výsluhová renta = možnost vybrat až 50% naspořených peněz po 15 letech spoření)
- Možnost příspěvku zaměstnavatelů (přináší daňové úlevy)
- Každoroční garance návratnosti vložených peněz
- Možnost vybrat v hotovosti v 60 letech spořitele celý obnos

V této době nebyl rozdělen majetek penzijních společností a majetek fondů, což se ukázalo jako nebezpečné.

V rámci tehdejšího stavu ekonomiky toto spoření přinášelo lidem nemalé výdělků. Přesto že penzijní společnosti neinvestovaly dravě, protože musely garantovat svým spořitelům „černou 0“, přesto zhodnocení bylo zpočátku velmi zajímavé. Střadatele však netlačilo k tomu, aby si spořili větší peníze. Problémem se staly i vysoké příspěvky státu.

Další nevýhodou 3. pilíře z pohledu zabezpečení na stáří byla možnost výběru veškerých prostředků jednorázově. Většina spořitelů také tuto možnost využila, proto nejsou tyto peníze na důchod použité.

Z těchto důvodů byl třetí pilíř mírně pozměněn a od začátku roku 2013 se dá vstoupit už jen do nových účastnických fondů. Staré tzv. transformované fondy fungují dál, v nepozměněné formě.

4.3. Změny ve 3. pilíři – doplňkové penzijní spoření

Důležitou součástí penzijní reformy bylo oddělení majetku účastníků od majetku penzijních společností v původním 3. pilíři. Majetek účastníků je evidován v transformovaném fondu, který spravuje penzijní společnost, ale je od ní majetkově oddělen. V lednu 2013 vznikly nové účastnické fondy. Díky oddělení majetku již není možné, aby byly náklady správce hrazeny přímo z prostředků účastníků.

Do původního systému již nemohou vstupovat noví účastníci. Vedle penzijního připojištění vznikl systém doplňkového penzijního spoření. Toto spoření je dobré pro lidi, kteří nechtějí čerpat důchod pouze ze stávajícího průběžného systému, ale chtějí se tak na svůj důchod lépe zabezpečit. Fondy spravují penzijní společnosti, které po splnění nezbytných podmínek obdržely licenci od České národní banky.

Původní penzijní fondy prošly transformací a rozdělily se na penzijní společnosti – správce účastnických fondů a transformovaných fondů. Transformace je podrobně řešena novým zákonem o doplňkovém penzijním spoření. Jakmile se rozdělil majetek v bilanci společnosti, není již možné, aby správce snižoval výnosy účastníkům o své náklady. Zavedl se transparentní poplatek za obhospodařování majetku účastníků fondů. Výsledně tyto změny spolu s odstraněním opce garantovaného ročního zhodnocení a s volnějši investiční politikou u účastnických fondů měly vést k vyšším výnosům pro účastníky doplňkového penzijního spoření. Od 1. ledna 2013 si tak žadatel může uzavřít pouze nové doplňkové spoření a spořit do některého z účastnických fondů.²⁰

4.3.1. Fungování transformovaných fondů dnes

Majetek penzijních společností se odděluje od majetku střadatelů, jak již bylo řečeno výše. Majetek původních penzijních fondů se transformoval do tzv. transformovaných fondů. Penzijní společnosti tak musí plnit závazky vyplývající z penzijního připojištění z majetku v transformovaném fondu. Společnost musí zajistit, aby hodnota majetku v transformovaném fondu byla vždy stejná nebo vyšší než hodnota závazků vážících se k transformovanému fondu. Kdyby to tak nebylo, musela by penzijní společnost převzít

²⁰ Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

z vlastních zdrojů do transformovaného fondu majetek k dorovnání tohoto rozdílu. Tím je zajištěno, že nároky všech klientů budou vždy podloženy reálným majetkem.

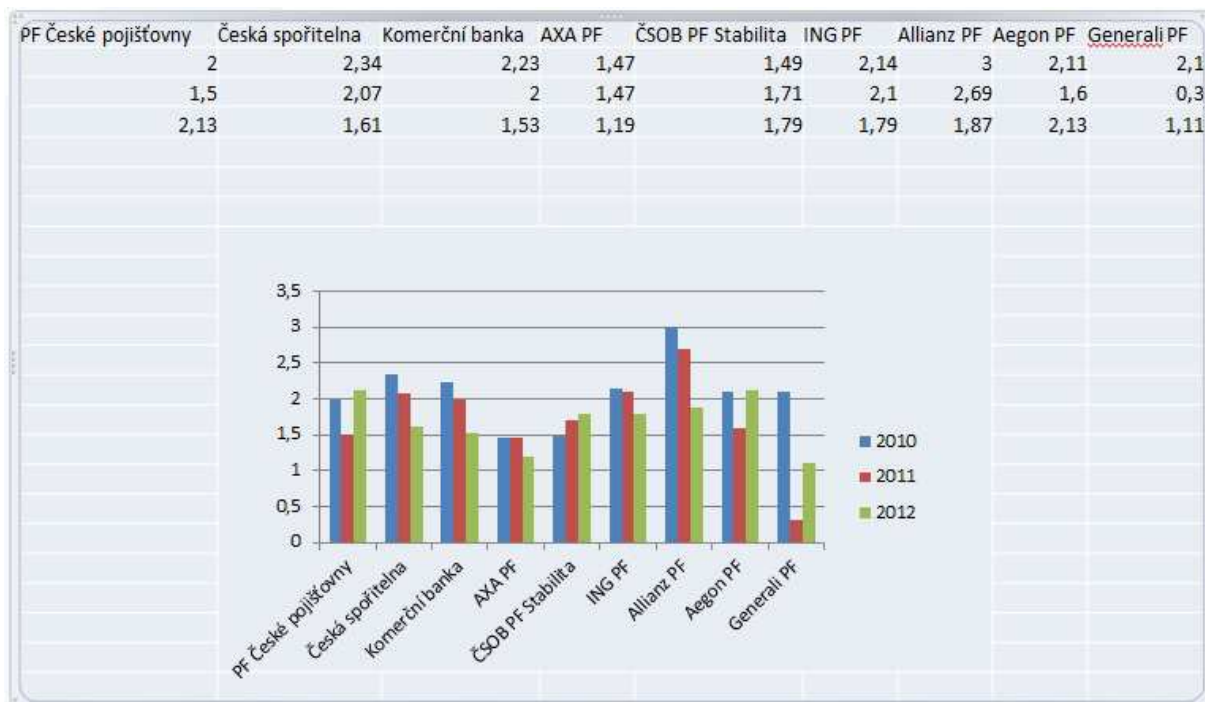
Pro ochranu jsou zásadní tři skutečnosti:

- Z majetku transformovaného fondu nelze hradit jiné závazky než ty, co souvisí s penzijním připojištěním
- Na majetek v transformovaném fondu nelze vést výkon rozhodnutí pro úhradu závazků penzijní společnosti
- Kdyby se penzijní společnost dostala do úpadku, majetek v transformovaném fondu není součástí majetkové podstaty penzijní společnosti a byl by vydán do správy jiné penzijní společnosti²¹

Transformované fondy přinášejí pár změn, ale v globále jejich fungování zůstává za starých podmínek. Změny nastaly hlavně u státních příspěvků. Od této transformace nejnižší možná měsíční úložka, která je zhodnotitelná, činí 300,- Kč. Nejvyšší pak 1000,- Kč. Pokud by střadatel spořil více, získává pak daňové odpisy a to nejvyšší při částce 2000,- Kč měsíčně. Příspěvek zaměstnavatele, který se dá daňově odepsat, může pak činit až 2500,- Kč. Ostatní výhody jako garance návratnosti vložených prostředků či výsluhová renta zůstaly nezměněny. Mnoho účastníků tak zůstává u spoření ve starých transformovaných fondech, přestože úročení těchto fondů je v posledních letech velmi nízké a na trhu existují produkty, jež dávají daleko lepší zhodnocení. Na grafu níže je ukázáno zhodnocení funkce transformovaných fondů v roce 2010-2012.

²¹ Podoba penzijního systému ČR. *Opojištění.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/produkty/penzijni-pripojisti/od-1-ledna-2013-3-dil/>

Graf č. 9 Graf funkce fondů 2010 – 2012

Zdroj: Penzijní fondy v ČR. *Hospodářské noviny*. 2013, č. 28.2.2013

4.3.2. Fungování nových účastnických fondů

Účastnické fondy jsou spravovány penzijními společnostmi, mohou do nich vstupovat noví zájemci. Účastníci nemají nárok na výsluhovou penzi a zákon negarantuje nezáporné zhodnocení. Investor má možnost si vybrat mezi více typy fondů s různou investiční strategií. Nabízeny jsou jak konzervativní fondy s nízkým rizikem, tak i dynamické investiční strategie, kde je předpokládán vysoký potenciál výnosu. Takto by v dlouhodobém horizontu měli dosáhnout vyššího zhodnocení svých prostředků.

Střadatelé mohou přecházet z transformovaných fondů do účastnických, ne však obráceně. Převod prostředků z transformovaného fondu jedné penzijní společnosti do transformovaného fondu jiné penzijní společnosti není možný. Pokud chceme měnit penzijní společnost, musíme nejprve převést prostředky u dané společnosti z transformovaného do účastnického a teprve potom můžeme vyměnit penzijní společnost. Penzijní připojištění může mít investor založeno pouze u jedné společnosti, nemůže tak vlastnit více smluv. Minimální věk účastníka je 18 let. Úložky, které si účastník ukládá,

mohou být v průběhu spoření měněny dle finanční situace účastníka. Ovlivňuje však úroveň příspěvku od státu.²²

V tabulce níže je ukázáno zhodnocení účastnických fondů v roce 2013.

Graf č. 10 Zhodnocení účastnických fondů za rok 2013

Výsledky účastnických fondů 3. pilíř 2013								
společnost	strategie fondu	zhodnocení	strategie fondu	zhodnocení	strategie fondu	zhodnocení	strategie fondu	zhodnocení
Allianz	konzervativní	1,44%	vyvážený	1,67%	Fond Selection	1,78%	dynamický	1,78%
AXA	konzervativní	0,50%	dluhopisový	0,50%	Smišený	0,50%		
Conseq - Zenit	dluhopisový	3,40%	stát. dluh.2023	2,70%	stát. dluh. 2033	3,05%	globální akciový	19,53%
Česká spořitelna	konzervativní	neuedli	vyvážený	neuedli	dynamický	neuedli		
ČSOB	konzervativní	0,95%	garantovaný	1,12%	vyvážený	0,71%	dynamický	0,67%
KB	konzervativní	0,36%	zajištěný	1,04%	vyvážený	1,07%	dynamický	2,15%
PS České poj.	konzervativní	1,80%	spořicí	2,60%	vyvážený	3,80%	dynamický	4%
Raiffeisen	konzervativní	1%	chráněný méně než	1%	růstový	11,70%		

Zdroj: Výsledky fondů pro 2. a 3. pilíř penzijního systému. *Hospodářské noviny*. 2014, 25.2.2014.

4.3.3. Změny ve státní podpoře

V původních smlouvách uzavřených do roku 2012 byla nejnižší výše příspěvku účastníka, při které měl nárok na státní podporu 100,- Kč měsíčně. Horní hranice nebyla dána. Ve stávajících podmínkách stát dává podporu až od výše 300,- Kč měsíčně. Zvýšil se však maximální státní příspěvek a to z 150,- Kč měsíčně na 230,- Kč měsíčně. K získání tohoto příspěvku musíme měsíčně uložit 1000,- Kč. Nová struktura je motivací k vyšším měsíčním úlozkám. U měsíčních úložek nad 600,- Kč je státní podpora vyšší, než tomu bylo v minulosti.

Zdroj: ²² Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

Tab. č. 6 Změna státní podpory

Srovnání státního příspěvku před a po reformě v závislosti na velikosti příspěvku účastníka:										
Příspěvek účastníka (v Kč)	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000 a více
Státní příspěvek současný	50	90	120	140	150	150	150	150	150	150
Státní příspěvek od 1.1.2013	0	0	90	110	130	150	170	190	210	230

Zdroj: MPSV. *Důchodová reforma* [online]. 2011 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

Možnost odpočtu zaplacených příspěvků účastníka z daňového základu se vztahuje pouze na měsíční příspěvky účastníka v rozmezí 1000 – 2000 Kč (oproti původním 500-1500 Kč). Úprava parametrů je nasměrována k tomu, aby motivovala vkladatele k vyššímu uložení. V minulosti měsíční úložka v průměru činila jen 440,- Kč. Pro zaměstnavatele se možnost daňového odpočtu zlepšila, jelikož se zvýšila z 24 000 ročně na 30 000 Kč ročně.

Výplata dávky funguje v penzijním připojištění po dožití 60 roku a spoření alespoň 5 let jednorázově nebo formou renty. Dále po uhrazení 180 měsíčních příspěvků vzniká nárok na výplatu tzv. výsluhové penze. Pokud si klient výsluhovou rentu sjednal, může mu být vyplaceno až 50% vložených prostředků.

Nárok na dávku z doplňkového penzijního spoření již výsluhovou rentu nezahrnuje. Nárok na výplatu vzniká opět nejméně po 5 letech spoření. Nárok na výplatu dávky vzniká o 5 let dříve než dosažením důchodového věku. Pouze nárok na jednorázovou výplatu vzniká teprve dnem odchodu do důchodu. Pokud smlouva splňuje parametry, mohou být naspořené peníze vypláceny formou předdůchodu. Nově vznikla možnost kombinace starobní penze vyplácené jak penzijní společností, tak pojišťovnou a jednorázového vyrovnání. Stejně tak bude možné kombinovat výplatu invalidní penze a jednorázového vyrovnání.

Penzijní spoření je možné dobrovolně předčasně ukončit. Pokud střadatel spořil více jak 24 měsíců má možnost dostat tzv. odbytné. V případě, že ukončil spoření předčasně, ztrácí nárok na státní příspěvky. Ten se tak vrátí do státního rozpočtu.

V případě přiznání 3. stupně invalidity má spořitel možnost pobírat invalidní důchod, pokud spoří déle jak 36 měsíců. V případě úmrtí se naspořené peníze stávají součástí dědictví, pokud není stanovena tzv. obmyšlená osoba. Prostředky spořené v penzijních fondech nejsou pojištěny. Penzijní společnosti podléhají regulaci a dohledu ČNB. V případě obtíží penzijní společnosti by došlo k přesunu správy obhospodařovaných fondů na jinou společnost.

V nově zakládaných smlouvách existuje možnost tzv. předdůchodů. Ty umožní osobám ve věku blízkému důchodovému řešit finanční zabezpečení z úspor v penzijním spoření. *Předdůchod občanům umožní:*

- čerpat úspory o několik let dříve, aniž by ztratili nárok na výplatu státního příspěvku
- být státním pojištěncem a tudíž nemuset platit zdravotní pojištění
- zachovat výši nároku na starobní důchod z 1. pilíře
- neodcházet do předčasného důchodu

Nárok na čerpání předdůchodu vzniká nejvýše 5 let před uznáním starobního důchodu. Pro ženy platí stejný důchodový věk jako u mužů narozených ve stejný rok a den. Je potřeba mít naspořenu takovou částku, která umožní vyplácet měsíční dávku alespoň ve výši 30% průměrné mzdy, a to po dobu alespoň 2 let. Za současných podmínek je to částka alespoň 8 000 Kč. Výplata je nastavena po celou dobu stejně bez vynechání po dobu nejméně 2 let.

Dotyčný se tak stává státním pojištěncem a nekrátí se mu výše starobního důchodu. Doba čerpání předdůchodu se nezapočítává při výpočtu důchodu. Je to výhodnější forma než čerpání předčasného starobního důchodu. Maximální doba čerpání předdůchodu je stanovena na 5 let a minimální na 2 roky. Pokud jde člověk do předčasného důchodu, musí se smířit s tím, že je mu starobní důchod po celou dobu vyplácení krácen. Toto se u předdůchodu nestane.²³

²³ Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

4.3.4. Rozdíl mezi původním penzijním připojištěním a novým doplňkovým penzijním připojištěním

Prostředky u nového doplňkového penzijního spoření se vkládají do nových fondů 3. pilíře s potenciálem vyššího zhodnocení. Pro účastnické fondy platí značně volnější pravidla investování, což vytváří předpoklad lepšího zhodnocení vkládaných financí, které dlouhodobě překonají inflaci. Účastníci však naopak nesou investiční riziko. Účastníci, kteří zůstali v původních fondech, mají zachovány výhody, které u tohoto spoření byly. U starých fondů byla zachována i garance tzv. černé nuly, to znamená, že účastníci nenesou investiční riziko.²⁴

4.4. Nové poznatky o důchodové reformě

Potřeba proběhnutí důchodové reformy je všem politikům zřejmá. To, na čem se dokáží dohodnout, je právě potřeba této reformy, protože bez ní v budoucnu na starobní důchody z průběžného pilíře nebudou finance. Důchodová reforma, kterou nastavila původní vláda, však bude změněna a do této chvíle ještě není zcela známo jak. Vznikla nová, tzv. Potůčkova komise, která jedná o změnách, které budou probíhat.

Z poslední veřejné debaty v „Otázkách Václava Moravce“, které se konaly dne 28.9.2014 ve 12 hodin vyplynulo, že stávající komise nemá ještě zcela rozmyšlené plány. V této diskusi debatovaly:

- ministryně práce a sociálních věcí Mgr. Michaela Marksová – Tominová
- viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR pro hospodářskou politiku Radek Špicar M.Phil.
- předseda asociace samostatných odborů – Bohumír Dufek

Z diskuse této sestavy vyplynulo, že shoda nastala na zrušení 2. pilíře, což se také uskuteční a to k 1.1.2016 a nebo k 1.1.2017. Toto zůstává nadále předmětem rozhodnutí. V období zrušení 2. pilíře, musí již být rozhodnuto, co bude s pilířem 3. Diskuse se bude

²⁴ Důchodová reforma. MPSV [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf

točit kolem toho, jestli 3. pilíř bude povinný nebo nepovinný. Dále se bude jednat o tom, jestli do 3. pilíře budou moci i nadále vstupovat mladí lidé až od 18 let věku, či budou moci spořit rodiče již od narození svým dětem. Diskutuje se také o variantách zatraktivňování tohoto pilíře. Další diskuse se vedou kolem tématu příspěvků zaměstnavatelů, zda-li nedávat toto téma i do kolektivních smluv. Dalším tématem je kontrola penzijních fondů a nastavení mantinelů v případě možnosti krachu. Dohoda napříč smluvními stranami je v modifikaci 3. pilíře.

V dnešní době je ve společnosti 17% starobních důchodců, což činí 2 340 000 lidí. Toto číslo se bude zákonitě zvedat. Průměrný důchod je cca 11 000,- Kč.

Další velká diskuse je vedena nad tématem zastropování odchodu do důchodu. Zatím tato hranice není stanovena. Hovoří se o zastropování ve věku 65 let. Každých 5 let by se pak měla přehodnocovat situace. Starobní důchod by se měl pohybovat na 42 – 45% průměrné mzdy. Pokud by tato situace nebyla zvladatelná, dle diskuse zúčastněných by se pak měly zvedat daně. Důchodový účet by měl být naplňován také odvody ze státních firem, což se dnes již částečně děje.

5. FINANČNÍ TRH

5.1. Popis finančního trhu

Většina subjektů v ekonomice má buď přebytek nebo nedostatek finančních prostředků. Systém finančních trhů pak umožní alokovat finanční prostředky od přebytkových subjektů k deficitním přes vytváření a obchodování finančních instrumentů. To pak vede k přemístění finančních prostředků k těm deficitním subjektům, které je nejefektivněji využijí. Finanční trhy taktéž zajišťují likviditu. To pro jednotlivé subjekty znamená, že jak ty deficitní, tak ty přebytkové mohou rychle a za nízkých nákladů měnit své portfolio před okamžikem splatnosti finančních instrumentů.

Bez existence finančních trhů by přebytkové subjekty neměly potřebu tvořit úsporu a deficitní subjekty by naopak neměly potřebu vypůjčování. Subjekty nejsou trvale

přebytkové nebo deficitní, motivy pro tvorbu úspor domácností a firem je možné spatřovat především v oblasti finančních životních cyklů.

Ve vyspělých státech se objevují dva základní kanály alokace finančních prostředků mezi přebytkovými a deficitními subjekty:

- Trh cenných papírů
- Zprostředkovatelský finanční trh

Na trhu cenných papírů jsou finanční prostředky alokovány od přebytkových subjektů k subjektům deficitním prostřednictvím různých druhů cenných papírů. Deficitní subjekty emitují různé druhy krátkodobých nebo dlouhodobých cenných papírů a přebytkové subjekty investují své úspory do těchto instrumentů. Přebytkový subjekt při vkládání svých přebytečných finančních prostředků využívá služeb finančních zprostředkovatelů, kteří alokují shromážděné zdroje na svůj účet a riziko. Bankovní zprostředkovatelé se nejprve účastní zprostředkovatelského finančního trhu, kde přijímají depozita a poskytují úvěry. Dále pak prodají nebankovním prostředníkům své poskytnuté úvěry a prostředky, které touto transakcí získají, investují obvykle do strukturovaných cenných papírů. Český finanční trh patří spíše k modelu, kde rozhodující část finančních prostředků je alokována prostřednictvím bankovních finančních trhů.

Finanční trhy se dají vymezit jako systém institucí a instrumentů zabezpečujících pohyb peněz a kapitálu prostřednictvím různých finančních instrumentů mezi ekonomickými subjekty na základě nabídky a poptávky.

Finanční trh se obvykle člení na trh peněžní, kapitálový a úvěrový. Kritéria pro toto členění jsou:

- Subjekty mezi nimiž obchody probíhají
- Doba splatnosti obchodů
- Využívané instrumenty

Členění v poslední době výrazně ztěžují tendence vzájemného prolínání jednotlivých trhů a celková globalizace trhů.

5.1.1. Peněžní trh

Je to část finančního trhu, na kterém probíhají obchody s krátkodobými dluhovými instrumenty a deriváty (splatnost do 1 roku) mezi bankami navzájem, bankami a centrální bankou, dalšími finančními institucemi. Je většinou tvořen bezprostředním spojením mezi jednotlivými subjekty, nejčastěji prostřednictvím počítačových sítí či telefonních linek. Dominantní postavení na peněžním trhu mají banky a centrální banka. Na peněžním trhu se řídí krátkodobá likvidita. Na peněžním trhu se pohybují i další subjekty jako jsou pojišťovny, fondy peněžního trhu...

5.1.2. Kapitálový trh

Je to část finančního trhu, na kterém probíhají obchody s akciovými a se střednědobými a dlouhodobými dluhovými cennými papíry a deriváty na tyto instrumenty. Kapitálový trh umožní získat středně až dlouhodobý kapitál, ale také umožní investovat do středně až dlouhodobých finančních instrumentů. Mezi nejvýznamnější emitenty patří stát a další subjekty veřejného sektoru, banky a velké nefinanční firmy.

Jako investoři vystupují na kapitálovém trhu především investiční a penzijní fondy, domácnosti, banky a pojišťovny, ale i nefinanční firmy. Motivem vstupu na tento trh je především snaha dosáhnout vyššího zhodnocení než nabízí peněžní trh. S délkou splatnosti roste většinou i výnosnost instrumentu.

Další druhy finančních trhů:

- Úvěrový trh
- Trhy primární a sekundární
- Trhy spotové a termínové
- Trhy národní a mezinárodní
- Devizové trhy²⁵

²⁵ REVENDA, Zbyněk, Martin MANDEL, Jan KODERA, Petr MUSÍLEK a Petr DVOŘÁK. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. aktualizované vydání. Praha: Management Press, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7261-240-6. Str. 69 - 73

5.2. Finanční zprostředkovatelé

Alokace finančních prostředků probíhá dvěma způsoby:

- Přímo mezi přebytkovými a deficitními subjekty
- Nepřímo prostřednictvím finančních zprostředkovatelů

Pokud se financuje přímo, neexistuje žádný mezičlánek. Takto se většinou obchoduje formou různých druhů cenných papírů.

Pokud dojde k nepřímému financování, vstupuje mezi dlužníka a věřitele další subjekt. Tento subjekt nazýváme finančním zprostředkovatelem.

Na trhu působí mnoho zprostředkovatelů. Dělí se na:

- Bankovní finanční zprostředkovatele – přijímají různé formy vkladů na jedné straně a poskytují úvěry na straně druhé. Banka musí získat licenci a podléhá přísné regulaci.
- Nebankovní finanční zprostředkovatele – finanční instituce, které nemají bankovní licenci. Patří sem pojišťovny, penzijní fondy, podílové a investiční fondy, firmy cenných papírů.

5.2.1. Funkce finančních zprostředkovatelů

Za základní funkce se považuje:

- Transformace peněz a kapitálu
- Zajištění efektivního finančního zprostředkování
- Realizace platebního styku

Transformace peněz a kapitálu – finanční zprostředkovatelé peníze získané od věřitelů poskytují dále dlužníkům v jiných formách.

Nejdůležitější formy transformace:

- Kvantitativní transformace – banky získávají zdroje v jiných částkách, než v jakých poskytují úvěry
- Časová transformace – transformace z hlediska doby splatnosti, banka má odlišnou splatnost svých aktiv než svých závazků

- Teritoriální transformace – banka získává své zdroje a naopak umístí svá aktiva v odlišných teritoriích
- Transformace z hlediska obchodovatelnosti – banky proti sekundárně neobchodovatelným, málo likvidním aktivům emitují sekundárně obchodovatelné, velmi likvidní produkty
- Transformace z hlediska úvěrového rizika – rozdílná úvěrová rizika aktiv a pasiv
- Měnová transformace – banky získají zdroje v jiné měně, než v jaké jsou denominována aktiva, do kterých tyto zdroje umísťují

Efektivnost finančního zprostředkování souvisí s tím, že častokrát jsou transakční náklady spojené s vklady finančních prostředků od přebytkových k deficitním subjektům prostřednictvím finančních zprostředkovatelů mnohem nižší, než by tomu bylo v případě přímého financování, jež je spíše efektivní u velkých bonitních dlužníků. Finanční zprostředkovatelé mají menší transakční náklady.

Realizace platebního styku prostřednictvím finančních zprostředkovatelů představuje rozhodující část realizovaných plateb v ekonomice.²⁶

5.3. Finanční instituce

- *Banky* – je to finanční zprostředkovatel, jehož náplní činnosti je přijímání vkladů, poskytování úvěrů a provádění platebního styku. Bankovní produkty dělíme do pěti základních skupin – bankovní finančně-úvěrové produkty

- vkladové bankovní produkty
- platebně zúčtovací bankovní produkty
- produkty investičního bankovníctví
- pokladní a směnářské produkty

²⁶ REVENDA, Zbyněk, Martin MANDEL, Jan KODERA, Petr MUSÍLEK a Petr DVOŘÁK. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. aktualizované vydání. Praha: Management Press, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7261-240-6. Str. 76 - 78

- *Stavební spořitelny* – účastník stavebního spoření po jistou dobu spoří a po splnění určitých podmínek získává zpět své úspory a také nárok na poskytnutí úvěru. Podmínky stavebního spoření jsou pevně určeny již při podepsání smlouvy a nelze je měnit.

- *Investiční bankovníctví* – zahrnuje transakce, které jsou prováděny s cennými papíry, finančními deriváty a ostatními instrumenty trhů cenných papírů.

Zahrnujeme sem především:

- Emisní obchody
- Vlastní a zprostředkovatelské obchody s investičními instrumenty
- Depotní obchody
- Majetkovou správu
- Fúze a akvizice

Obsahuje především zprostředkovatelské obchody na účet svých zákazníků.

-*Obchodník s cennými papíry a investiční obchody*- zvláštní typ finanční instituce poskytující investiční služby s investičními nástroji na základě povolení ČNB²⁷

- *Instituce kolektivního investování* – založena na společném zájmu většího počtu individuálních investorů co možná nejefektivněji zhodnotit své volné peněžní prostředky při snaze minimalizovat investiční rizika dostatečnou diverzifikací společného portfolia. Motiv zakládání plyne z myšlenky kolektivního finančního investování, které spojuje zájem investorů zhodnotit své volné finanční prostředky spolu se současným zabezpečením se proti případnému nezdaru rozdělením rizik z finančního investování.

Investování do fondů je atraktivní z těchto důvodů:

- Fondy řídí odborníci, kteří disponují velkým množstvím informací a mají i odborné znalosti

²⁷ REVENDA, Zbyněk, Martin MANDEL, Jan KODERA, Petr MUSÍLEK a Petr DVOŘÁK. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. aktualizované vydání. Praha: Management Press, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7261-240-6. Str. 86 - 124

- Fondy nakupují velké množství různých investičních instrumentů, čímž velmi efektivně diverzifikují riziko
- Fondy dosahují oproti individuálním investorům nižších transakčních nákladů, protože obchodují ve velkých objemech
- Fondy umožňují drobným investorům investovat do široké palety investičních instrumentů

Existuje investiční nebo podílový model fondů:

Investiční model – založen na stejných principech, jako je organizována akciová společnost. Investiční fond získává prostředky emisí akcií. Získaný kapitál je pak investován na finančním trhu do různých druhů investičních instrumentů. Pokud je použit investiční model, investoři se stávají akcionáři fondu.

Podílový model- tento model nemá právní subjektivitu. Zakládá jej investiční společnost, která také zpravidla fond spravuje. Majetek podílového fondu je však oddělen od majetku společnosti. Investor při vložení prostředků se nestává akcionářem investiční společnosti, ale je podílníkem na majetku fondu.

Z hlediska možnosti vydávání nových akcií rozdělujeme fondy:

- *Otevřené* – neomezená možnost emise nových akcií. Počet akcionářů není omezen. Nové akcie jsou emitovány dle poptávky a strategie fondů. Fondy mají většinou povinnost zpětného odkupu. To zaručí vysokou likviditu akcií.
- *Uzavřené* – fondem je určen počet akcií. Fond má tedy omezený počet akcionářů. Neexistuje zde povinnost zpětného odkupu.

Fondy rozdělujeme podle skladby portfolia na:

- Finanční fondy – různé druhy cenných papírů, finančních instrumentů, finančních derivátů
 - Fondy reálných aktiv – nemovitosti, komodity, drahé kovy
 - Fondy fondů – majetek je složen z cenných papírů jiných fondů
- *Instituce penzijního investování* – patří mezi nejdůležitější investory na světových finančních trzích. Mají charakter finančních zprostředkovatelů shromažďujících

peněžní prostředky za účelem střežení majetku investorů a správy kapitálu pro výplatu budoucích penzijních dávek. Jsou taktéž zakládány nefinančními firmami pro své zaměstnance, přičemž do těchto fondů pravidelně investují zaměstnavatelé určitou výši peněžních prostředků. Tato částka je daňově uznatelná. Je zde širší nabídka důchodového pojištění, podpora tvorby dlouhodobých úspor, omezování politických rizik spojených se systémem důchodového zabezpečení.²⁸

6. PRODUKTY FINANČNÍHO TRHU

6.1. Spoření

Na spoření můžeme nahlížet ze dvou hledisek. Prvním z nich je uložení peněžních prostředků za účelem uchování jejich hodnoty a také za účelem eliminování rizika z hlediska ztráty výnosu, anebo jistiny. Druhým hlediskem potom je, že část majetku by měla být uložena konzervativním způsobem. Výhodou zůstává, že na některé produkty na spoření se vztahuje pojištění vkladů.

Konzervativní způsob spoření je výhodný pro ty střadatele, kteří nechtějí nést kolísání výnosů. Při spoření jsou výnosy dopředu známy. Na trhu se dá vybrat z několika spořicích produktů:

- Osobní účty
- Dětské účty
- Spořicí účty
- Termínované vklady
- Stavební spoření
- Vkladní knížky

Do této skupiny se dají taktéž zařadit i penzijní připojištění a hypoteční zástavní listy s tím rozdílem, že tato spoření nemají ze zákona pojištěny vklady.

²⁸ REVENDA, Zbyněk, Martin MANDEL, Jan KODERA, Petr MUSÍLEK a Petr DVOŘÁK. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. aktualizované vydání. Praha: Management Press, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-7261-240-6. Str. 124 - 134

6.1.1. Osobní účty

Největší skupinou na trhu jsou osobní účty. Pro život stačí založení jednoho, ovšem může jich být založeno i více. Tyto účty se týkají především osobních a rodinných financí. Jsou to účty určené pro příchozí a odchozí platby, např. splátka hypotéky, nájemného, inkaso, splátky úvěrů. Mají vysokou likviditu. Zhodnocení na osobním účtu není vysoké, většinou se pohybuje od 0,01 do 0,2%. Z důvodu nízkého zhodnocení se nehodí pro dlouhodobé úspory.

6.1.2. Dětské účty

Zakládají většinou rodiče pro své potomky. Mají v sobě výhodu běžných a spořicíh účtů. Nehodí se pro dlouhodobé úspory.

6.1.3. Spořicí účty

Jsou jedním z nejrozšířenějších vkladových produktů. Jsou úročeny lépe než běžné účty a mají vysokou likviditu. Některé spořicí účty mají podmínky, kdy platí jedna úroková sazba pro celý vklad a současně se na účet nevztahují žádné výpovědní lhůty. Druhý typ spořicíh účtů má pásmové úročení podle výše uloženého vkladu. Toto pásmové úročení může být vzestupné, sestupné nebo kombinované.

Spořicí účty se hodí především ke spoření v rámci finanční rezervy. Taktéž se využívají k dočasnému uložení vyšší finanční částky a to především z důvodu snadné manipulace s těmito vklady.

Úročení na spořicíh účtech je vyšší než na účtech běžných, v této době však nepřekonává ani inflaci.²⁹

6.1.4. Termínované vklady

Termínované vklady jsou rozšířeným produktem pro účel spoření. Pro dlouhodobější spoření jsou výhodnější než spořicí účty, protože nabízejí o něco vyšší úrokovou sazbu, a

²⁹ JANDA, Josef. *Zajištění na stáří*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4400-1. Str. 81

tak lépe ochraňují peníze před působením inflace. Při připsání výnosu se taktéž odečítá i srážková daň.

Termínované vklady mají pásmová úročení. Kromě nich disponují ještě výpovědními lhůtami. Délku výpovědní lhůty je možné sjednat od 14 dnů až do 5 let. Čím delší je výpovědní lhůta, tím vyšší je úroková sazba.

Termínované vklady se mohou opakovat v čase. To znamená, že po uplynutí předem dané doby se celý vklad úročí znovu podle dříve sjednaných smluvních podmínek. Mezi ukončením trvání původního spořicího cyklu a začátku nového proběhne lhůta, ve které je možné s vkladem manipulovat. Po uplynutí manipulační doby se na vklad vztahují stejné podmínky jako při trvání předchozího cyklu.

Úročení termínovaných vkladů je buď pevně stanoveno, anebo vyhlášováno. Ve druhém případě může banka upravit úrokovou míru i během trvání vkladu. Kromě této varianty může dojít i k možnosti, kdy je termínovaný vklad úročen po určitou dobu jednou sazbou a posléze jinou.

6.1.5. Stavební spoření

Je to produkt, který funguje dvousložkově. Střadatel může získat dvojité zvýhodnění. První složka odráží spoření a připisování státních podpor, druhá pak úvěrů ze stavebního spoření a možnosti snížit si daňový základ.

Na veškeré nové vklady uložené během roku se vztahuje desetiprocentní státní podpora, která je zastropována sumou 2 000,- Kč. Aby se dosáhlo plné státní podpory, musí být v daném roce uloženo alespoň 20 000,- Kč. Výhodou je, že vklady a státní podpora jsou úročeny. Dnes je roční úroková sazba stavebního spoření okolo 1%. Vázací doba je šestiletá.

6.1.6. Vkladní knížky

Vkladní knížky jsou opomíjeným spořicíím produktem. Úrokové sazby nepřekonávají úrokovou sazbu spořicíích účtů. Mohou být zatíženy výpovědní lhůtou. Ani zdanění výnosů se od zdanění depozitních produktů neodlišuje.

Dělí se do dvou skupin:

- Vkladní knížky na doručitele – tyto knížky mají heslo. Tato možnost je však od roku 2003 zakázána.
- Vkladní knížky na jméno – s jistinou uloženou na knížce může manipulovat pouze majitel

Vkladní knížky mají taktéž omezenou manipulaci s peněžními prostředky. Existují vklady s výpovědní lhůtou, která se dá omezit na jeden den až několik let. Oproti tomu existují vklady na viděnou, což udává možnost nakládat s penězi kdykoliv.

Určitým rizikem u vkladních knížek je promlčení vkladu. Jestliže není podána vkladní knížka během 20 let, není s ní provedena žádná manipulace, vystavuje se majitel „promlčení vkladu“. Po uplynutí této doby funguje ještě tříletá lhůta na vybrání vkladu.

6.1.7. Penzijní připojištění

Penzijní připojištění je státem garantovaný produkt, který je určen pro dlouhodobé spoření. Podrobněji je tento druh spoření rozebrán výše. Viz kapitola 4.2.3.³⁰

6.2. Investování

Investování předkládá na dostatečně dlouhém investičním horizontu nejlepší možný způsob, jak zhodnotit finance. Úkolem investičního manažera je dosažení stanovovaných finančních cílů. Ne vždy je cílem jen maximalizace výnosů, někdy je důležitější omezit riziko. Dalším cílem může být nutnost překonat trh. Za vyšší výnosy se obvykle platí vyšším rizikem nebo delší likviditou. Důležitou roli hraje investiční horizont. Čím delší investiční horizont, tím jistější výnosy. Důležité je portfolio diverzifikovat. V oblasti investování neexistuje žádná bezriziková investice.

Výnosy většiny cenných papírů se skládají ze dvou složek. První složkou je dlouhodobý trend, druhou složkou jsou krátkodobé výkyvy. Obě tyto složky jsou pro každý typ investice v rovnováze. Dlouhodobé výnosy akcií jsou v průměru vyšší než

³⁰ JANDA, Josef. *Zajištění na stáří*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4400-1. Str. 88

výnosy dluhopisů nebo bankovních vkladů. Cenou za vyšší dlouhodobé výnosy jsou větší výkyvy investice v krátkodobém horizontu. Výkyvy cen dluhopisů bývají nižší, ovšem rovněž tak i dlouhodobé výnosy. Výnosy termínovaných vkladů bývají velmi nízké, o něco lepší mohou být spořicí účty, které jsou většinou dotované bankami s vyhlídkou s dalším smluvním ujednáním s klientem. Ani bankovní vklady nejsou bez rizika, hrozí riziko inflace.

Vztahy mezi výnosy a riziky jsou založeny na:

- Vysoké výnosy = vysoké riziko
- Vysoké riziko = není žádná jistota vysokého zhodnocení³¹

Pro investování jsou důležité čtyři základní pojmy: riziko, výnos, investiční horizont a likvidita.

Riziko – největším rizikem pro investování je volatilita podkladových aktiv. Volatilita je pro různé druhy podkladových aktiv rozdílná. Čím více je hodnota investice volatilní, tím více je investice riziková. Pro minimalizaci rizika je dobré své portfolio diverzifikovat.

Výnosy – nejsou nikdy jisté, mohou být i ztrátou.

Investiční horizont – odvíjí se od druhu aktiv. Investiční horizonty jsou trojího druhu:

- Krátkodobý – maximálně 12 měsíců
- Střednědobý – od 1 do 4 let
- Dlouhodobý – od 5 let výše

Likvidita – získání hotovosti odprodejem podkladových aktiv. Vysoká likvidita znamená, že hotové peníze se získají relativně rychle.³²

Při investování můžeme konstruovat různá portfolia. Od konzervativních, přes vyvážené, k agresivnímu.

³¹ KOHOUT, Pavel. *Investiční strategie pro třetí tisíciletí*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-5064-4. Str. 13 - 19

³² JANDA, Josef. *Zajištění na stáří*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4400-1. Str. 107 - 111

Konzervativní strategie – nepožaduje se vysoký výnos, minimalizuje se výkyv hodnoty portfolia. Tato strategie klade důraz na nástroje peněžního trhu. Naprostá většina konzervativního portfolia je investována do nástrojů peněžního trhu nebo do dluhopisů.

Vyvážená strategie – spíše konzervativní – rozumné očekávání střední hodnoty možných výnosů.

Vyvážená strategie – spíše agresivní – dosahovat zajímavých výnosů za přijatelných rizik.

Agresivní strategie – největší riziko, možné nejvyšší zhodnocení.³³

6.2.1. Akcie

Emitují akciové společnosti s veřejně obchodovanými akciemi. Akcie je cenný papír, který je v držbě akcionáře. Při držbě dostatečně velkého balíku akcií je možné zasahovat do chodu držené společnosti. Akcionáři mohou z držby akcií plynout dividendy – výnosy. O výši dividendy rozhoduje valná hromada. Dividenda je většinou vyplácena jednou ročně. Akcie mohou být vydány v listinné podobě nebo zaknihované podobě.³⁴

6.2.2. Dluhopisy

Dluhopisy vznikly z důvodu potřeby obchodování s dluhy.³⁵

Je to dlužnický cenný papír, který vydává dlužník a získává za něj finanční prostředky. Během doby trvání dluhopisu jsou spláceny věřitelům úroky a na konci platnosti tohoto cenného papíru je vyplacena zpět hodnota, která byla získána při jeho prodeji. Dluhopisy vydává emitent, kterým může být stát, banka nebo velká korporace. Jsou nakupovány investory z řad investičních společností, penzijních fondů nebo bank.

Podle výplaty výnosů se dluhopisy rozdělují do dvou skupin. Výnos může být vyplácen za předem určený čas nebo dluhopis je prodán investorům za nižší cenu, než

³³ KOHOUT, Pavel. *Investiční strategie pro třetí tisíciletí*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-5064-4. Str. 187 - 200

³⁴ JÍLEK, Josef. *Akciové trhy a investování*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2963-3. Str. 64

³⁵ JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-16-53-4. Str. 319

kteřá je jeho nominální, a postupem doby jeho cena roste. Dluhopisy se obchodují na sekundárních trzích.

6.2.3. Otevřené a uzavřené podílové fondy

Je to kolektivní forma investování. Správce fondu – investiční společnost – založí podílový fond a hledá potenciální investory. Počáteční investici většinou poskytují pojišťovny nebo penzijní fondy, které drží velké množství peněz. Zbytek peněz je doplněn investory, nejčastěji retailovými klienty.

Investor může:

- Dosahovat vyšších výnosů než mu nabízí banky
- Co nejvíce rozdělit investiční riziko
- Mít snadný přístup k informacím, které investice doprovázejí
- Využívat profesionálních služeb správců fondů
- Získat možnost přeměnit investici v hotové peníze v co nejkratší době

Investor může kdykoliv prodat jeden nebo všechny podílové listy zpět investiční společnosti, přijímá aktuální hodnotu podílového listu.

Uzavřené podílové fondy: investor nemůže kdykoliv prodat své podílové listy. Prodej se uskutečňuje v určitou dobu, jež je dána fondem. Někdy se mohou podílové listy na sekundárním trhu.

6.3. Pojištění

Pojištění vychází primárně ze zajištění rizik, které plynou z lidské činnosti a také ze situací, které nemůžeme ovlivnit – „vyšší moc“. V osobních i rodinných financích je primárním úkolem pojištění ochránit osoby a majetek. V případě nepříznivé situace chceme pokrýt vzniklou škodu.

Pojištění se dělí do dvou základních skupin:

- Životní – zajištění rizik člověka
- Neživotní – zajištění rizik věcí – automobil, nemovitost

Životní pojištění však dává také možnost zhodnocení finančních prostředků.

6.3.1. Životní pojištění

Zajišťuje člověka proti nečekaným událostem, jako jsou zranění, úraz, omezení pracovní aktivity nebo smrt. Dává taktéž zajištění pro obmyšlené osoby v případě smrti pojistníka.

Zahrnuje tři typy pojistek:

- Rizikové životní pojištění – zajištění rizik a pojištění je určeno na pokrytí případných událostí
- Investiční životní pojištění – pojistná ochrana jako v případě rizikové varianty, také investování. Pojišťovna zhodnocuje svěřené peníze v otevřených podílových fondech.
- Kapitálové životní pojištění – z investiční části kapitálové pojistky plyne předem stanovený výnos. Je stanoven jako technická úroková míra. Maximální možná výše činí 2,5%. Zhodnocování peněz podléhá regulaci. Pokud se pojišťovně daří, může vyplatit i více než je limit horní technické úrokové sazby.

Při sjednání investičního a kapitálového životního pojištění se může získat daňové zvýhodnění i příspěvek od zaměstnavatele.

Pojišťovna svěřené peníze investuje do otevřených podílových fondů. Tyto fondy obhospodařuje investiční společnost dané pojišťovny nebo investiční společnost, se kterou není pojišťovna nijak majetkově propojena. Pojištěnec si vybírá z několika investičních profilů – konzervativní, vyvážený, dynamický. Klient si většinou může svobodně vybrat i podílové fondy, které jsou nabízeny pojišťovnou v rámci jednotlivých investičních strategií. Zhodnocování pak probíhá obdobně jako v otevřených podílových fondech.³⁶

³⁶ JANDA, Josef. *Zajištění na stáří*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4400-1. Str. 112 - 140

7. KALKULACE PRODUKTŮ PRO KLIENTY

K nalezení kvalitních produktů na finančním trhu určených pro zajištěné stáří byl vybrán tento postup. Zvolit klienty, kteří se pohybují od mladého věku, přes střední věk, až do vyšších ročníků. Tito klienti jsou tři. U každého z nich se vytvářejí kalkulace v produktech, které jsou běžně dostupné na našem finančním trhu a jsou vhodné pro spoření. Postupně se zkoumá, který produkt vytvoří pro klienta nejvyšší výnos.

Začíná se od nejnižších měsíčních vkladů, přes střední až k nejvyšším. Měsíční úložky odrážejí možnosti běžných občanů k odkládání do spořicíh a investičních produktů. Srovnává se eventualita, kde klient spoří do jednoho produktu po celý investiční horizont, dále se produkty různě kombinují a také se v některých vhodných případech riziko rozkládá do více produktů.

Při výpočtech pak dochází k porovnávání, který produkt je nejvhodnější pro daného klienta a jak řídit své vklady.

Porovnávání probíhá ve třech pásmech. U mladého klienta je investiční horizont 40 let, u druhého klienta ve středním věku pak 20 let a u staršího klienta už jen 6 let. Toto rozdělení ukáže, kolik je daný klient schopný uspořit v daném časovém horizontu v jednotlivých produktech a ukáže, který časový horizont je pro spoření nejvýhodnější.

Jsou porovnávány výnosy, jež jsou v daném investičním horizontu reálné. Ukazuje se kolik peněz, v kterém věku se musí investovat, aby si člověk naspořil dostatečnou hotovost a také kolik by byl nucen odkládat, kdyby chtěl v krátkém investičním horizontu naspořit tolik, kolik mladý člověk po 40 letech spoření.

Pro kalkulace byly vybrány tyto běžně dostupné produkty:

Spořicí účet – jeden z nejfrekventovanějších spořicíh produktů. Jeho výhodou je vysoká likvidita. Účet je vedený zdarma. Pojištění vkladu až do výše 100 000 Eur. Nynější zhodnocení úspor většinou mezi 0,5 až 1,6% p.a.

Stavební spoření – specifická forma spoření. Vklady jsou zhodnoceny úrokem z úspor, v dnešní době většinou 1%. Státní podpora je 10% z vkladů, horní hranice je stanovena na 2 000,- Kč. Pojištění vkladu až do výše 100 000 Eur. Možnost získání výhodného úvěru.

Penzijní připojištění – původní spoření na penzi v transformovaných fondech. Úročení se pohybuje většinou do 2%, možnost státní podpory (od 90 do 230,- Kč). Při úločkách nad 1 000,- Kč možnost odpisu z daní. Vklady nejsou pojištěny.

Doplňkové penzijní spoření – nové spoření v účastnických fondech. Příležitost volby strategie spoření od konzervativní, přes vyváženou, po dynamickou. Zhodnocení se pohybuje dle volby strategie a podle investic penzijních společností. Vklady nejsou pojištěny. Možnost státní podpory (od 90 do 230,- Kč). Při uložených částkách nad 1 000,- Kč příležitost daňových odpisů.

Otevřené podílové fondy – zhodnocení dle volby strategie spoření a investic dané společnosti. Peníze nejsou pojištěny. Výhoda vysoké likvidity.

Investiční životní pojištění – výhodou je i možnost rizikového zajištění. Zhodnocení dle zvolené strategie spoření a investic pojišťovny. Vhodné jen pro dlouhodobé spoření. Většina pojišťoven na konci vyplácí věrnostní bonus.

7.1. Klient č.1

Věk: 25 let

Časový horizont: 40 let/480 měsíců

Ukládaná částka: 500,- Kč

Spořicí účet – úložka 500,-Kč po celý investiční horizont 40 let. Úroková sazba 1,63 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění 427 379,46 Kč

Celkem výnos 187 379,46 Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont 40 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění **296 861,- Kč**

Celkem výnos 56 861,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Penzijní připojištění – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 130,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění **475 250,- Kč**

Celkem výnos 235 250,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 130,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **955 588,- Kč**

Celkem výnos 715 588,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **889 177,- Kč**

Celkem výnos 649 177,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **734 195,- Kč**

Celkem výnos **494 195,- Kč**

Vložená částka 240 000,- Kč

Při dlouhodobém investičním horizontu a úložce 500,- Kč měsíčně, kdy klient nechce po celou dobu střádání měnit jednotlivé produkty a ani strategie spoření, se jeví výhodnými produkty pro zajištění na stáří pouze investiční produkty. Nejvíce naspořeno by klient měl při využití doplňkového penzijního spoření se státním příspěvkem a to při využití dynamické strategie. Jeho celkový výnos by činil **715 588,- Kč** a celková nastřádaná částka by činila

955 588,- Kč. Zajímavý výnos by mu poskytovaly taktéž otevřené podílové fondy, a to částku **649 177,- Kč**. Oproti tomu spořicí produkty, které skýtají státní podpory a pojištěné vklady by takového zhodnocení uložených peněz zdaleka nedosahovaly.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace stavebního spoření a doplňkového penzijního spoření

Stavební spoření – investiční horizont 6 let , 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **40 186,- Kč**

Celkem výnos **4 186,- Kč**

Vložená částka 36 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 34 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **855 980,- Kč**

Celkem výnos **651 980,- Kč**

Vložená částka 204 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 615 980,- Kč

Kombinace spořicího účtu a otevřeného podílového fondu

Spořicí účet – investiční horizont 10 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **69 022,23,- Kč**

Celkem výnos **9 022,23,- Kč**

Vložená částka 60 000,- Kč

Otevřený podílový fond – investiční horizont 30 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **854 869,- Kč**

Celkem výnos **674 869,- Kč**

Vložená částka 180 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 614 869,- Kč

Kombinace otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního připojištění

Otevřený podílový fond – investiční horizont 20 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **212 462,- Kč**

Celkem výnos **92 462,- Kč**

Vložená částka 120 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 20 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **688 981,- Kč**

Celkem výnos **568 981,- Kč**

Vložená částka 120 000,- Kč

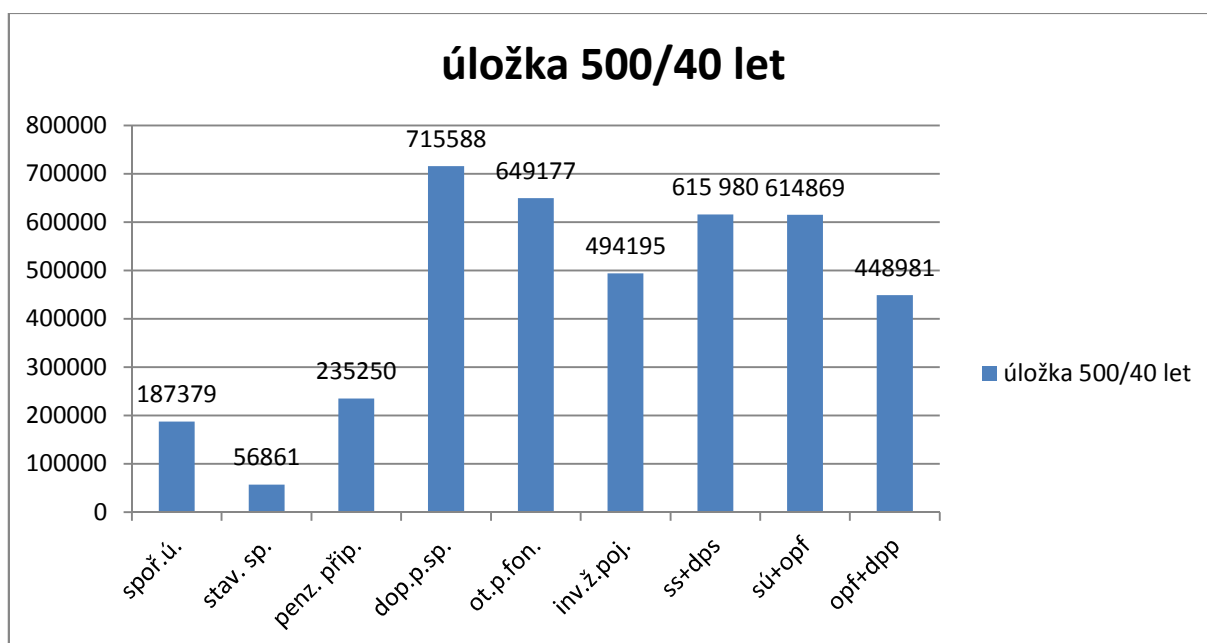
Celkový výnos za 40 let spoření: 448 981,- Kč

Při kombinovaném spoření ve spořicích a investičních produktech by došlo k nejzajímavějšímu zhodnocení u kombinace spořicího účtu a otevřených podílových fondů. Téměř stejného výsledku dosahovala i kombinace stavebního spoření a

doplňkového penzijního připojištění. Kombinace střídání po 20 letech u otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního spoření vydělala klientovi nejméně.

Pokud se shrnou veškeré vyzkoušené možnosti při úložce 500,- Kč měsíčně po dobu 40 let, vychází pro klienta jako nejzajímavější založit si doplňkové penzijní spoření a vkládat do něj stejnou částku po celou dobu spoření až do důchodu. I při nízké úložce bude v tak dlouhém investičním horizontu částka zajímavě zhodnocena. K dlouhodobému spoření se naopak vůbec nehodí klasické spořicí produkty, pouze pokud je v určitém časovém horizontu vystřídají produkty investiční.

Graf č. 11 Srovnání výnosů při úložce 500,- Kč měsíčně na 40 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Vhodné produkty:

Pro dlouhodobé spoření na důchod v investičním intervalu 40 let s úložkou 500,- Kč měsíčně jsou vhodnými produkty doplňkové penzijní spoření a otevřené podílové fondy. Pokud by klient měl uloženy peníze na spořicímu účtu či ve stavebním spoření bylo by mu

doporučeno převést peníze do doplňkového penzijního spoření či otevřených podílových fondů.

Nevhodné produkty:

Pro spoření na důchod v dlouhodobém časovém horizontu není vhodné využívat produkty jako stavební spoření či spořicí účet. Taktéž není výhodné skombinovat ukládání peněz do otevřeného podílového fondu a posléze jej převést do doplňkového penzijního spoření. Při nízké úložce se nevyplatí ani spoření v investičním životním pojištění.

Věk: 25 let

Časový horizont: 40 let/480 měsíců

Ukládaná částka: 1 000,- Kč

Spořicí účet – úložka 1 000,-Kč po celý investiční horizont 40 let. Úroková sazba 1,33 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění **774 444,04 Kč**

Celkem výnos 294 444,04 Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont 40 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění **610 980,- Kč**

Celkem výnos 130 980,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Penzijní připojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 230,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění **842 000,- Kč**

Celkem výnos 362 000,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **1 911 414,- Kč**

Celkem výnos 1 431 414,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **1 737 692,- Kč**

Celkem výnos 1 257 692,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **1 960 905,- Kč**

Celkem výnos 1 480 905,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Při dlouhodobém investičním horizontu a úložce 1 000,- Kč měsíčně, kdy klient nechce po celou dobu strádání měnit jednotlivé produkty a ani strategie spoření, se jeví výhodnými produkty pro zajištění na stáří opět hlavně investiční produkty. Nejvíce naspořeno by klient měl při využití investičního životního pojištění a to částku **1 960 905,-**

Kč. Při zvýšení vkládané částky se investiční životní pojištění stalo velmi zajímavým produktem. Téměř stejnou částku by klient naspořil taktéž v doplňkovém penzijním pojištění.

Méně zajímavé se v tomto dlouhém časovém horizontu opět jeví spořicí produkty, kde jsou naspořené částky znatelně nižší.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace stavebního spoření a doplňkového penzijního spoření

Stavební spoření – investiční horizont 6 let , 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **77 872,- Kč**

Celkem výnos **5 872,- Kč**

Vložená částka 72 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 34 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **1 742 815,- Kč**

Celkem výnos **1 334 815,- Kč**

Vložená částka 408 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 1 262 815,- Kč

Kombinace spořicího účtu a otevřeného podílového fondu

Spořicí účet – investiční horizont 10 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **138 044,46,- Kč**

Celkem výnos **18 044,46,- Kč**

Vložená částka 120 000,- Kč

Otevřený podílový fond – investiční horizont 30 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **1 709 310,- Kč**

Celkem výnos **1 349 310,- Kč**

Vložená částka 360 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 1 229 310,- Kč

Kombinace otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního připojištění

Otevřený podílový fond – investiční horizont 20 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **426 428,- Kč**

Celkem výnos **186 428,- Kč**

Vložená částka 240 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 20 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **1 413 736,- Kč**

Celkem výnos **1 173 736,- Kč**

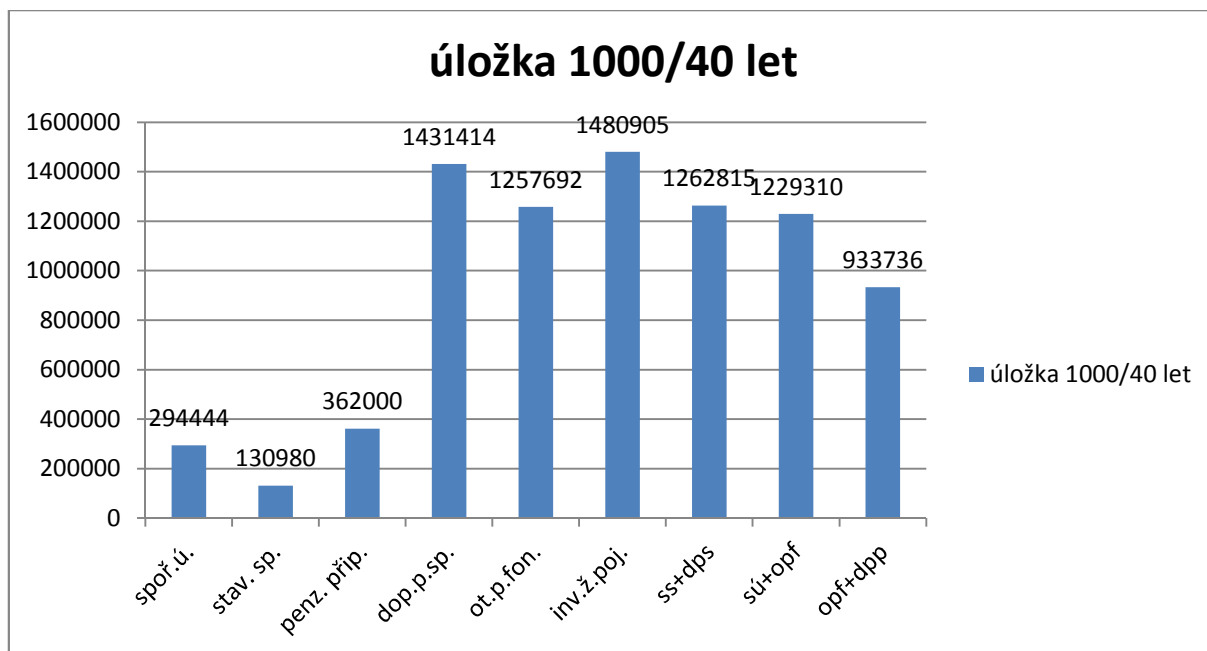
Vložená částka 240 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 933 736,- Kč

Při tomto kombinování, 40 letém investičním horizontu a měsíční úložce 1 000,- Kč je nejvýhodnější zhodnocení u počátečního spoření ve stavebním spoření a pokračování v doplňkovém penzijním spoření. Téměř stejná částka tvoří zhodnocení i v kombinaci spořicího účtu s předpokládaným převedením peněz do otevřeného podílového fondu.

Pokud se shrnou veškeré vyzkoušené možnosti, vychází při této úložce a investičním horizontu nejlépe spoření v investičním životním pojištění. Zhodnocení po 40 letech by mělo být na částce **1 960 905,- Kč** a celkový výnos by činil **1 480 905,- Kč**. Druhou nejlepší variantou se jeví spoření v doplňkovém investičním spoření. Kombinování produktů vyšlo o něco horší variantou. Nejhorší variantou opět bylo spoření ve spořicích produktech, které v dlouhodobém horizontu nejsou přiměřeně výnosné.

Graf č. 12 Srovnání výnosů při úložce 1 000,- Kč měsíčně na 40 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Vhodné produkty:

Jako vhodné produkty pro spoření na důchod se při úložce 1 000,- Kč a investičním horizontu 40 let jeví hlavně investiční životní pojištění, jelikož tento produkt umožňuje získání bonusu. Dalšími produkty, které jsou vhodné, jsou doplňkové penzijní spoření a otevřené podílové fondy. Pokud by klient měl založeno stavební spoření či spořicí účet, na nichž by měl uloženy finance, bylo by mu doporučeno převést tyto úspory do doplňkového penzijního spoření či otevřených podílových fondů.

Nevhodné produkty:

Těmito produkty jsou opět spořicí účet a stavební spoření. Ani penzijní připojištění v dlouhodobém horizontu nepřinese střadateli vysoké zhodnocení. Kombinace otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního připojištění není taktéž vhodnou volbou.

Věk: 25 let

Časový horizont: 40 let/480 měsíců

Ukládaná částka: 2 000,- Kč

Spořicí účet – úložka 2 000,-Kč po celý investiční horizont 40 let. Úroková sazba 1,08 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění 1 415 029,95 Kč

Celkem výnos 415 029,95 Kč

Vložená částka 960 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont 40 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění 1 204 043,- Kč

Celkem výnos 244 043,- Kč

Vložená částka 960 000,- Kč

Penzijní přípojištění – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 230,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění 1 575 000,- Kč

Celkem výnos 615 000,- Kč

Vložená částka 960 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění 3 816 665,- Kč

Celkem výnos 2 856 665,- Kč

Vložená částka 960 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění 3 475 633,- Kč

Celkem výnos 2 515 633,- Kč

Vložená částka 960 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění 4 007 814,- Kč

Celkem výnos 3 047 814,- Kč

Vložená částka 960 000,- Kč

Při dlouhodobém investičním horizontu 40 let a pravidelné úložce 2 000,- Kč se dostáváme k velmi zajímavému zhodnocení i při riziku inflace. Při pravidelném spoření v jednom produktu po celou dobu vychází nejlépe investování do investičního životního pojištění a to i z důvodu získání vysokého bonusu za věrnost. Při této výši úložky by měl klient výnos **3 047 814,- Kč**. Ani úspory v dalších možných produktech investičního portfolia nejsou zanedbatelné. Daleko hůře opět vycházejí spořicí produkty, které nejsou úplně vhodné pro dlouhodobé spoření.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace stavebního spoření a doplňkového penzijního spoření

Stavební spoření – investiční horizont 6 let , 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **157 857,- Kč**

Celkem výnos **13 857,- Kč**

Vložená částka 144 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 34 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **3 599 448,- Kč**

Celkem výnos **2 783 448,- Kč**

Vložená částka 816 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 2 639 448,- Kč

Kombinace spořicího účtu a otevřeného podílového fondu

Spořicí účet – investiční horizont 10 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **276 088,93 Kč**

Celkem výnos **36 088,93 Kč**

Vložená částka 240000,- Kč

Otevřený podílový fond – investiční horizont 30 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **3 319 081,- Kč**

Celkem výnos **2 599 081,- Kč**

Vložená částka 720 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 2 359 081,- Kč

Kombinace otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního připojištění

Otevřený podílový fond – investiční horizont 20 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **852 856,- Kč**

Celkem výnos **372 856,- Kč**

Vložená částka 480 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 20 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **3 338 060,- Kč**

Celkem výnos **2 858 060,- Kč**

Vložená částka 480 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 2 378 060,- Kč

Při této kombinaci vychází v dlouhodobém horizontu spoření téměř na stejné úrovni. Všechny zkombinované typy přinesou při úložce 2 000,- Kč měsíčně střadateli velmi zajímavé zhodnocení. I při inflačním riziku by si klient naspořil zajímavou sumu peněz. O něco lépe vychází kombinace stavebního spoření s převedením naspořené částky do doplňkového penzijního spoření. Tato varianta by přinesla klientovi výnos **2 639 448,- Kč** a úspory ve výši **3 599 448,- Kč**.

Diverzifikace portfolia

Doplňkové penzijní spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **1 911 414,- Kč**

Celkem výnos **1 431 414,- Kč**

Vložená částka 480 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **1 960 905,- Kč**

Celkem výnos **1 480 905,- Kč**

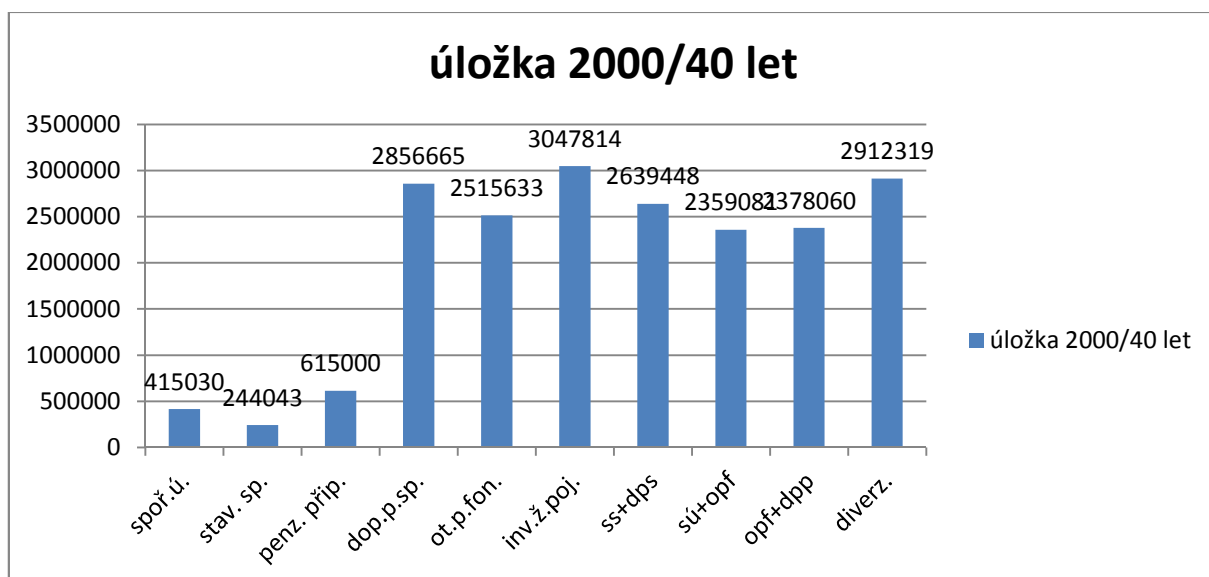
Vložená částka 480 000,- Kč

Celkový výnos za 40 let spoření: 2 912 319,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění: 3 872 319,- Kč

Při celkovém rozebrání jednotlivých produktů, ve kterých si klient může spořit, vychází nejlépe stálá úložka do investičního životního pojištění, která by klientovi měla přinést částku přes 3 000 000,- Kč. Spoření při rozdělení do dvou produktů a to do investičního životního pojištění a doplňkového penzijního spoření přináší obdobné zhodnocení, téměř 3 000 000,- Kč. Investiční produkty, doplňkové penzijní spoření a kombinace variant by měly klientovi přinést přibližně stejné zhodnocení. Nejhorší variantou je takto dlouhodobě spořit ve spořicíh produktech, jež zdaleka nezaznamenávají tak vysoké výnosy.

Graf č. 13 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 40 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Vhodné produkty:

Při této úložce se jeví nejvhodnější formou spoření investiční životní pojištění. Vysoké částky budou naspořeny i v doplňkovém penzijním spoření či v otevřených podílových fondech. Vhodné se zdá být i rozdělení úložky do investičního životního pojištění a doplňkového penzijního spoření. Pokud by klient měl uložené peníze ve stavebním spoření či na spořicím účtu, bylo by mu doporučeno převést tyto finance do výše jmenovaných produktů.

Nevhodné produkty:

Nejméně vhodnými produkty pro dlouhodobé spoření jsou spořicí účet a stavební spoření. Ani v penzijním připojištění není dostatečné zhodnocení.

7.2. Klient č.2

Věk: 45 let

Časový horizont: 20 let/240 měsíců

Ukládaná částka: 500,- Kč

Spořicí účet – úložka 500,-Kč po celý investiční horizont 20 let. Úroková sazba 1,63 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění 159 281,11 Kč

Celkem výnos 39 281,11 Kč

Vložená částka 120 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont 20 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění 134 646,- Kč

Celkem výnos 14 646,- Kč

Vložená částka 120 000,- Kč

Penzijní připojištění – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 130,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění 191 000,- Kč

Celkem výnos 71 000,- Kč

Vložená částka 120 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 130,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **226 466,- Kč**

Celkem výnos 106 466,- Kč

Vložená částka 120 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **213 276,- Kč**

Celkem výnos 93 276,- Kč

Vložená částka 120 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 500,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **170 266,- Kč**

Celkem výnos 50 266,- Kč

Vložená částka 120 000,- Kč

Při střednědobém investičním horizontu 20 let a úložce 500,- Kč měsíčně by klient nejvíce vydělal při uzavření doplňkového penzijního spoření. Jeho výnos by v tomto druhu spoření byl 106 466,- Kč. Zajímavý by byl výnos ještě v otevřených podílových fondech a nezanedbatelné je i penzijní připojištění. V ostatních produktech není zhodnocení tolik zajímavé. Nejhůře opět dopadlo stavební spoření, ve kterém dlouhodobější horizonty spoření nejsou vůbec zajímavé.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace stavebního spoření a doplňkového penzijního spoření

Stavební spoření – investiční horizont 6 let , 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **37 513,- Kč**

Celkem výnos **1 513,- Kč**

Vložená částka 36 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 14 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **180 044,- Kč**

Celkem výnos **96 044,- Kč**

Vložená částka 84 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 60 044,- Kč

Kombinace spořicího účtu a otevřeného podílového fondu

Spořicí účet – investiční horizont 10 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **69 022,23,- Kč**

Celkem výnos **9 022,23,- Kč**

Vložená částka 60 000,- Kč

Otevřený podílový fond – investiční horizont 10 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **205 611,- Kč**

Celkem výnos **145 611,- Kč**

Vložená částka 60 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 85 611,- Kč

Kombinace otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního připojištění

Otevřený podílový fond – investiční horizont 10 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **76 900,- Kč**

Celkem výnos **16 900,- Kč**

Vložená částka 60 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 10 let, 500,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **154 990,- Kč**

Celkem výnos **94 990,- Kč**

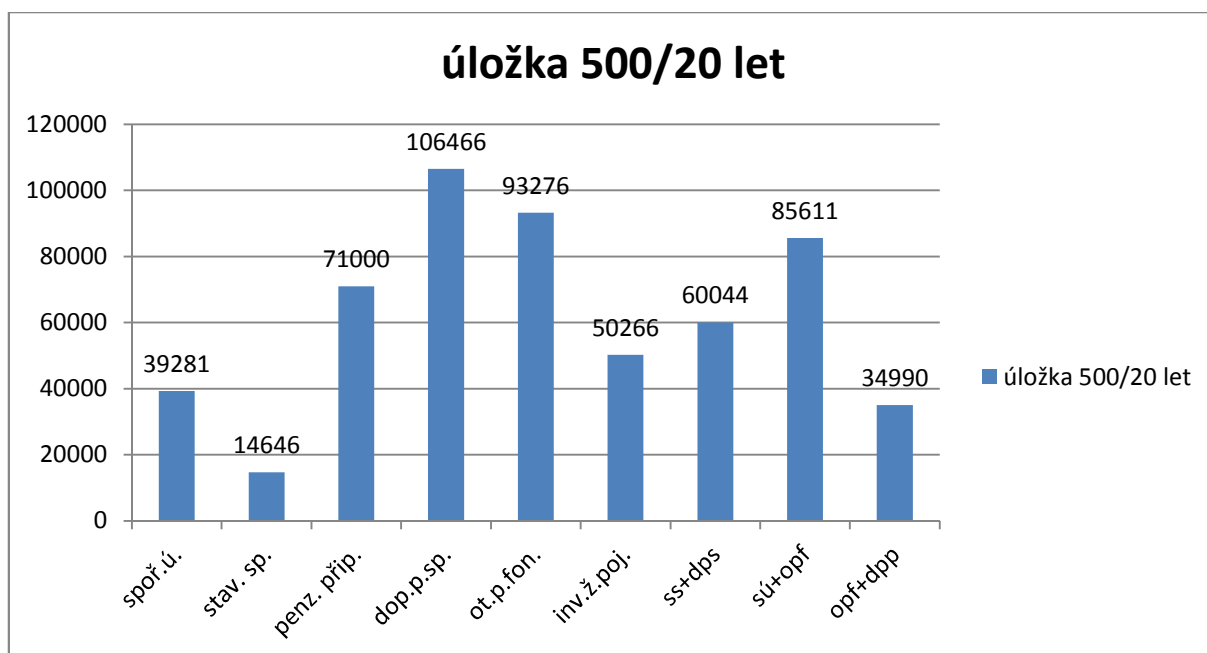
Vložená částka 60 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 34 990,- Kč

Při kombinovaném spoření ve spořicíh a investičních produktech by došlo k nejzajímavějšímu zhodnocení u kombinace spořicího účtu a otevřených podílových fondů. Výnos v tomto případě by činil **85 611,- Kč**, celková naspořená částka by byla **205 611,- Kč**. Další kombinace strádání již nedosahují takového výsledku, kombinace otevřených podílových fondů a doplňkového penzijního spoření se ukázala jako nejméně výnosná.

Při takto nízkých úložkách ze všech variant jeví jako nejlepší varianta doplňkového penzijního spoření po celou dobu investičního horizontu, dále pak varianta ukládání do otevřených podílových fondů, taktéž po celou dobu investičního horizontu a teprve poté je výhodná varianta kombinace spořicího účtu s otevřenými podílovými fondy. I v tomto časovém horizontu vycházejí nejhůře dlouhodobé spoření ve stavebním spoření a na spořicím účtu.

Graf č. 14 Srovnání výnosů při úložce 500,- Kč měsíčně na 20 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Vhodné produkty:

Při dvacetiletém investičním horizontu jsou výhodnými produkty pro spoření na důchod doplňkové penzijní spoření a otevřené podílové fondy. Ze spořicího účtu by se klientovi doporučilo převést peníze do otevřených podílových fondů. Naspořené peníze by však pro klienta nebyly dostatečnou podporou ani v jednom z produktů. Doporučením by se stalo navýšení částky spoření.

Nevhodné produkty:

Nejméně vhodnými produkty se jeví stavební spoření, spořicí účet a také investiční životní pojištění.

Věk: 45 let

Časový horizont: 20 let/240 měsíců

Ukládaná částka: 1 000,- Kč

Spořicí účet – úložka 1 000,-Kč po celý investiční horizont 20 let. Úroková sazba 1,63 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění **318 562,22 Kč**

Celkem výnos 78 562,22 Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont 20 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění **276 073,- Kč**

Celkem výnos 37 676,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Penzijní připojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 230,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění **339 000,- Kč**

Celkem výnos 99 000,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **452 889,- Kč**

Celkem výnos 212 889,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **426 551,- Kč**

Celkem výnos 186 551,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **400 524,- Kč**

Celkem výnos 160 524,- Kč

Vložená částka 240 000,- Kč

Při investičním horizontu 20 let a trvalé měsíční úložce 1 000,- Kč vychází pro klienta nejlépe investování do doplňkového penzijního připojištění. Zajímavé jsou i výnosy v otevřených podílových fondech či v investičním životním pojištění.

Méně zajímavé se v tomto dlouhém časovém horizontu opět jeví spořicí produkty, kde jsou naspořené částky znatelně nižší.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace stavebního spoření a doplňkového penzijního spoření

Stavební spoření – investiční horizont 6 let , 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **77 872,- Kč**

Celkem výnos 5 872,- Kč

Vložená částka 72 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 14 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **371 981,- Kč**

Celkem výnos **203 981,- Kč**

Vložená částka 168 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 131 981,- Kč

Kombinace spořicího účtu a otevřeného podílového fondu

Spořicí účet – investiční horizont 10 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **138 044,46,- Kč**

Celkem výnos **18 044,46,- Kč**

Vložená částka 120 000,- Kč

Otevřený podílový fond – investiční horizont 10 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **411 222,- Kč**

Celkem výnos **291 222,- Kč**

Vložená částka 120 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 171 222,- Kč

Kombinace otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního připojištění

Otevřený podílový fond – investiční horizont 10 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **153 801,- Kč**

Celkem výnos **33 801,- Kč**

Vložená částka 120 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 10 let, 1 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **322 968,- Kč**

Celkem výnos **202 968,- Kč**

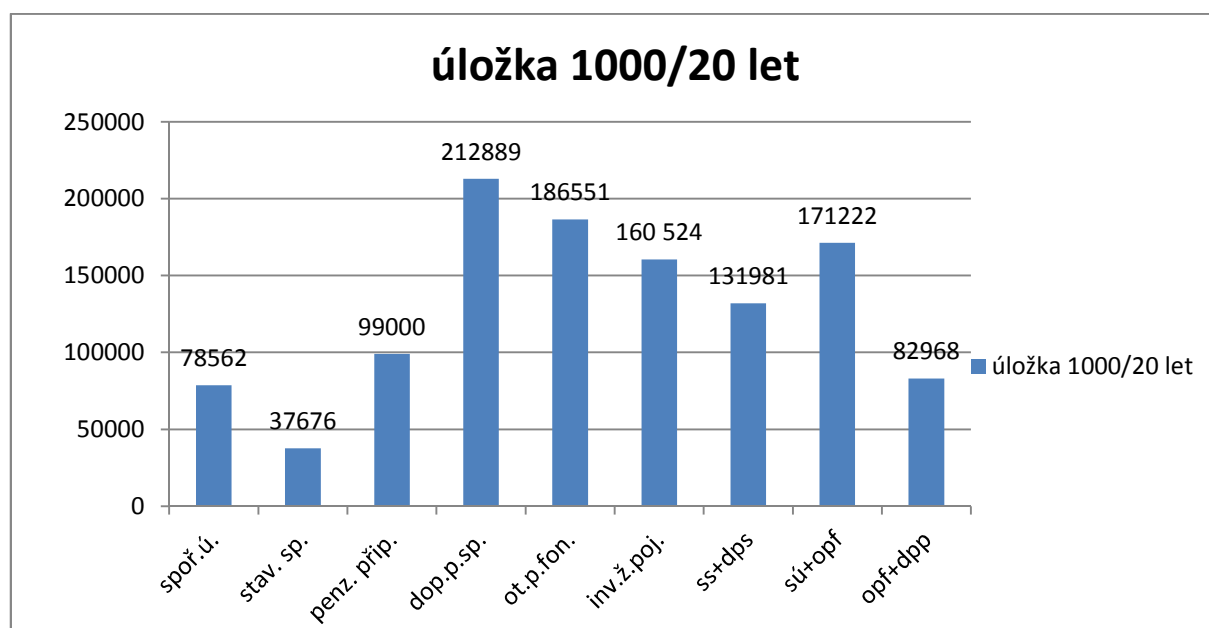
Vložená částka 120 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 82 968,- Kč

Při tomto kombinování, 20 letém investičním horizontu a měsíční úložce 1 000,- Kč je nejvýhodnější zhodnocení u počátečního spoření ve spořicímu účtu a dále pak pokračování v otevřených podílových fondech. O něco hůře je na tom kombinace stavebního spoření s doplňkovým penzijním spořením.

Pokud se shrnou veškeré vyzkoušené možnosti, vychází v tomto případě opět nejlépe doplňkové penzijní spoření s dynamickou strategií po celou dobu 20. let spoření. Velmi výhodná je ještě alternativa dvacetiletého spoření v otevřených podílových fondech a posléze kombinace spořicího účtu a otevřených podílových fondů. Nejméně výdělečné by pro klienta bylo spoření ve spořicích produktech po celý investiční horizont.

Graf č. 15 Srovnání výnosů při úložce 1 000,- Kč měsíčně na 20 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Vhodné produkty:

Nejvhodnějšími produkty jsou doplňkové penzijní spoření a spoření v otevřených podílových fondech. Klientovi úspory na spořicí účet by opět musely být převedeny do otevřených podílových fondů, pak by se investice klientovi dobře zhodnotily. Úspory by však nedosáhly vysokých částek, proto by bylo doporučeno navýšení úložky.

Nevhodné produkty:

Nejméně výhodné jsou stavební spoření a spořicí účet. Taktéž penzijní připojištění by nepřineslo vysoké úspory. Nevhodnou se zdá být taktéž kombinace spoření nejprve v otevřených podílových fondech a posléze převedení peněz do doplňkového penzijního spoření.

Věk: 25 let

Časový horizont: 20 let/240 měsíců

Ukládaná částka: 2 000,- Kč

Spořicí účet – úložka 2 000,-Kč po celý investiční horizont 20 let. Úroková sazba 1,33 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění 605 820,10 Kč

Celkem výnos 125 820,10 Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont 20 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění 553 081,- Kč

Celkem výnos 73 081,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Penzijní připojištění – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 230,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění **633 500,- Kč**

Celkem výnos 153 500,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **914 512,- Kč**

Celkem výnos 434 512,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **857 515,- Kč**

Celkem výnos 377 515,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **819 020,- Kč**

Celkem výnos 339 020,- Kč

Vložená částka 480 000,- Kč

Při investičním horizontu 20 let a úložce 2 000,- Kč vychází nejlépe ukládání peněz do doplňkového penzijního spoření a to s výnosem **494 512,- Kč**, přičemž klient by si za tento investiční horizont naspořil celkovou sumu **914 512,- Kč**. Dobře v tomto případě vychází pro klienta také spoření v otevřených podílových fondech.

Nejhůře opětně dopadly produkty spořicí, zejména pak stavební spoření.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace stavebního spoření a doplňkového penzijního spoření

Stavební spoření – investiční horizont 6 let , 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **157 857,- Kč**

Celkem výnos **13 857,- Kč**

Vložená částka 144 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 14 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **821 871,- Kč**

Celkem výnos **485 871,- Kč**

Vložená částka 336 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 341 871,- Kč

Kombinace spořicího účtu a otevřeného podílového fondu

Spořicí účet – investiční horizont 10 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **276 088,93 Kč**

Celkem výnos **36 088,93 Kč**

Vložená částka 240000,- Kč

Otevřený podílový fond – investiční horizont 10 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **822 425,- Kč**

Celkem výnos **582 425,- Kč**

Vložená částka 240 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 342 425,- Kč

Kombinace otevřeného podílového fondu a doplňkového penzijního připojištění

Otevřený podílový fond – investiční horizont 10 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **307 598,- Kč**

Celkem výnos **67 598,- Kč**

Vložená částka 240 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – investiční horizont 10 let, 2 000,- Kč

Celková naspořená částka po zdanění **767 386,- Kč**

Celkem výnos **527 386,- Kč**

Vložená částka 240 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 287 386,- Kč

Při této kombinaci vychází v dlouhodobém horizontu spoření téměř na stejné úrovni při kombinaci stavebního spoření a doplňkového penzijního připojištění a taktéž u spořicího účtu a otevřených podílových listů. Při tomto spoření našetří klient cca **822 000,- Kč**, přičemž jeho výnosy budou kolem **340 000,- Kč**.

Diverzifikace portfolia

Doplňkové penzijní spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **454 449,- Kč**

Celkem výnos **214 449,- Kč**

Vložená částka 240 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. V dlouhodobém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **400 524,- Kč**

Celkem výnos **160 524,- Kč**

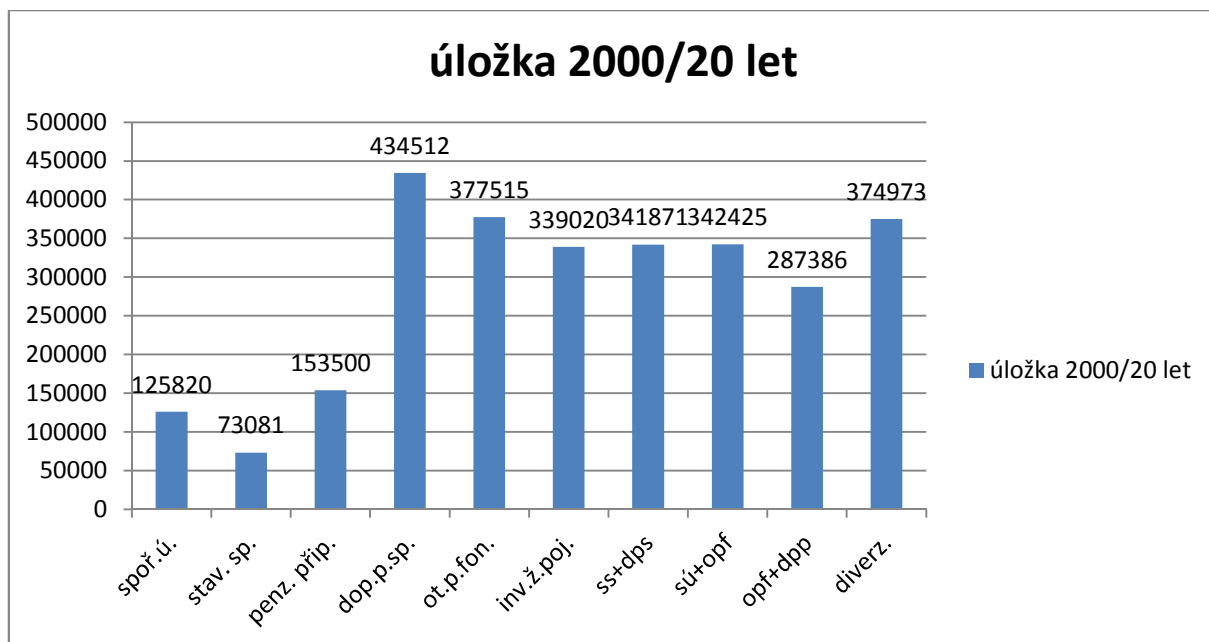
Vložená částka 240 000,- Kč

Celkový výnos za 20 let spoření: 374 973,- Kč

Celková naspořená částka po 20 letech: 854 973,- Kč

Při této variantě vychází nejlépe investice do doplňkového penzijního spoření, ve kterém by si klient za dobu 20 let naspořil částku **914 512,- Kč** s výnosem **434 512,- Kč**. Téměř stejného zhodnocení se dosáhne ještě při investování do otevřených podílových fondů a to po celou dobu investičního horizontu nebo varianta diverzifikace portfolia do investičního životního pojištění a doplňkového penzijního spoření. Stejně jako v předchozích případech dopadly nejhůře varianty dlouhodobého spoření ve spořicíh produktech, hlavně ve stavebním spoření.

Graf č. 16 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 20 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Vhodné produkty:

Nejvhodnějším produktem pro spoření na důchod se v tomto případě stává doplňkové penzijní připojištění. Dostatečná částka by byla naspořena také v otevřených podílových fondech či investičním životním pojištění. Doporučením pro klienta v případě spoření na spořicí účet či ve stavebním spoření by bylo převedení naspořených financí do doplňkového penzijního spoření či do otevřených podílových fondů.

Nevhodné produkty:

Nevhodnými produkty pro dlouhodobé spoření jsou opět stavební spoření či spořicí účet a taktéž penzijní připojištění. Nevhodné je i skombinovat spoření v otevřených podílových fondech a doplňkovém penzijním spoření.

Výše částky, která má být ukládána, aby klient po 20 letech naspořil stejnou výši úspor jako při spoření 40 let: částka 4 000 000,- doplňkové penzijní připojištění

Výše úložky: 9 000,- Kč

Investiční horizont: 20 let

Celková naspořená částka: 4 068 585,- Kč

Aby střadatel dosáhl nejvyšší částky, která byla vykalkulována v předchozím investičním horizontu 40 let, musel by každý měsíc odkládat do produktu doplňkového penzijního spoření částku 9 000,- Kč. Teprve při této úložce naspoří po 20 letech 4 000 000,- Kč.

7.3. Klient č.3

Věk: 54 let

Časový horizont: 6 let/72 měsíců

Ukládaná částka: 1 000,- Kč

Spořicí účet – úložka 1 000,-Kč po celý investiční horizont 6 let. Úroková sazba 1,63 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění **78 283,35 Kč**

Celkem výnos 6 283,35 Kč

Vložená částka 72 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont 6 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění **78 106,- Kč**

Celkem výnos 6 106,- Kč

Vložená částka 72 000,- Kč

Penzijní připojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 230,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění **88 000,- Kč**

Celkem výnos 16 000,- Kč

Vložená částka 72 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **85 955,- Kč**

Celkem výnos 13 955,- Kč

Vložená částka 72 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **81 333,- Kč**

Celkem výnos 9 333,- Kč

Vložená částka 72 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 1 000,- Kč po celý investiční horizont. V časovém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **65 542,- Kč**

Celkem výnos -6458,- Kč

Vložená částka 72 000,- Kč

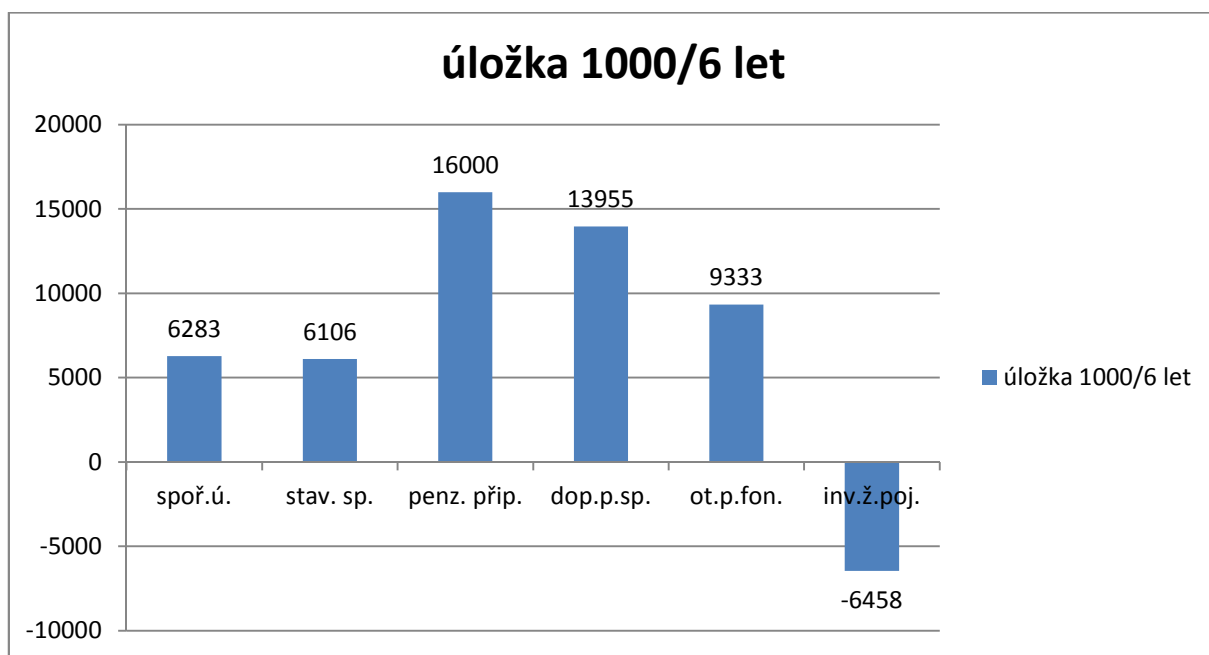
Při krátkodobém horizontu, jakým 6 let je, se zcela mění situace. Spořicí produkty jsou naprosto srovnatelné s produkty investičními. Srovnává se i výnosnost doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění. Investiční životní pojištění v takhle krátkém horizontu je prodělečné (produkt je postaven na dlouhodobou životnost). Pro klienta je

v takto krátkém časovém horizontu největší výnos v penzijním připojištění a to **16 000,- Kč**, klient si nastřádá částku **88 000,- Kč**.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace v takto krátkém investičním horizontu postrádají smysl.

Graf č. 17 Srovnání výnosů při úložce 1 000,- Kč měsíčně na 6 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Nevhodné produkty:

Při takto krátkém spořicí horizontu a úložce 1 000,- Kč za měsíc se jeví všechny stávající produkty jako nevhodné pro spoření na důchod. Naspořená částka by byla velmi nízká na to, aby klientovi poskytla zajištění. Zcela nevhodným produktem se pak stává při takto krátké investici investiční životní pojištění. Tento produkt je určen pouze pro dlouhodobý horizont úspor.

Věk: 54 let

Časový horizont: 6 let/72 měsíců

Ukládaná částka: 2 000,- Kč

Spořicí účet – úložka 2 000,-Kč po celý investiční horizont 6 let. Úroková sazba 1,63 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění **156 566,69 Kč**

Celkem výnos 12 566,69 Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont 6 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění **157 861,- Kč**

Celkem výnos 13 861,- Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Penzijní připojištění – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 230,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění **164 500,- Kč**

Celkem výnos 20 500,- Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **171 902,- Kč**

Celkem výnos 27 902,- Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **162 665,- Kč**

Celkem výnos 18 665,- Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. V časovém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **134 183,- Kč**

Celkem výnos -9817,- Kč

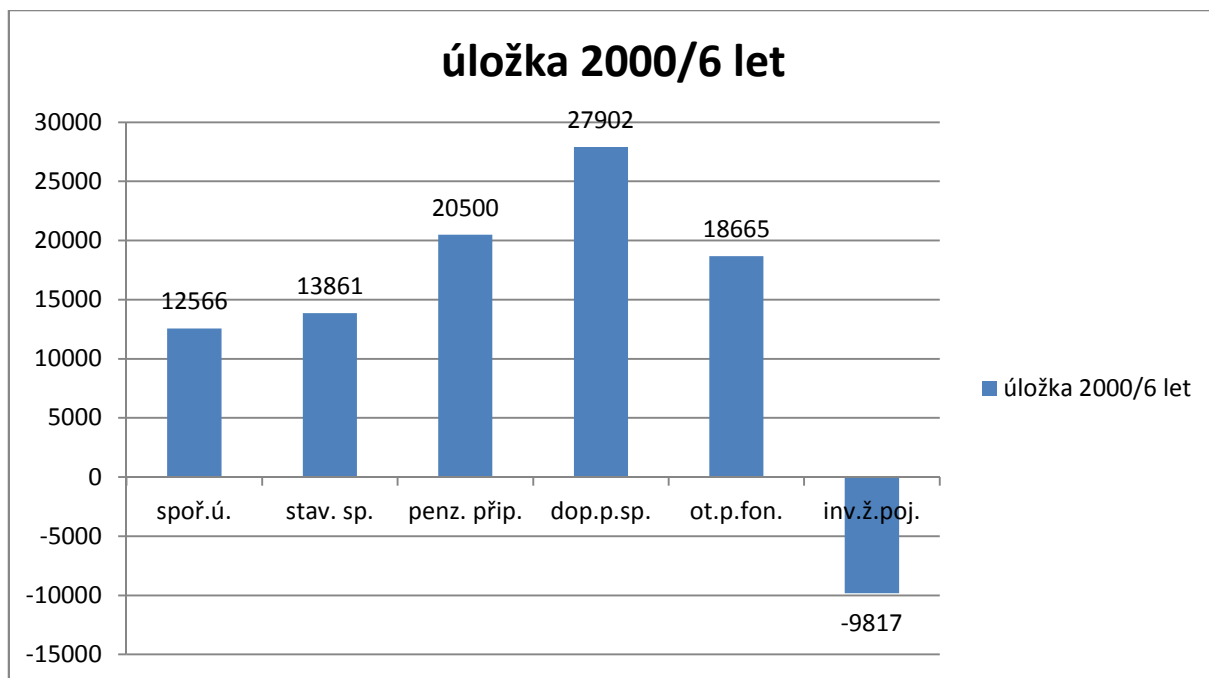
Vložená částka 144 000,- Kč

V krátkodobém horizontu při úložce 2 000,- Kč je situace obdobná. Nejvíce vynesou klientovi v tomto krátkém investičním horizontu doplňkové penzijní spoření a to částku **27 902,- Kč** při nastřádání částky **171 902,- Kč**. Zajímavé je ještě spoření v penzijním připojištění a stavební spoření při této úložce zaznamenává nejlepší výkony od počátku porovnávání. Je zajímavým produktem při krátkodobém horizontu a úložce přes 1 700,- Kč měsíčně. Naopak otevřené podílové listy ztrácejí v tomto krátkém horizontu kondici.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace v takto krátkém investičním horizontu postrádají smysl.

Graf č. 18 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 6 let

Zdroj: Vlastní

Zhodnocení:

Vhodné produkty:

Při tomto časovém horizontu a úložce 2 000,- Kč měsíčně se úspora ve všech produktech přibližuje. Stavební spoření se v tomto pásmu stává zajímavějším. Nejvyšších úspor je dosaženo v doplňkovém penzijním spoření. Úspory však budou opět nízké pro zajištění na stáří. Doporučením by tedy opět bylo navýšení úložky či prodloužení investičního horizontu, pokud je to možné.

Nevhodné:

Zcela nevhodným produktem se opět stává investiční životní pojištění, které je určeno pro dlouhodobé spoření.

Věk: 54 let

Časový horizont: 6 let/72 měsíců

Ukládaná částka: 4 000,- Kč

Spořicí účet – úložka 4 000,-Kč po celý investiční horizont 6 let. Úroková sazba 1,63 p.a.

Celková naspořená částka po zdanění **313 133,38 Kč**

Celkem výnos 25 133,38 Kč

Vložená částka 288 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 4 000,- Kč po celý investiční horizont 6 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění **304 744,- Kč**

Celkem výnos 16 744,- Kč

Vložená částka 288 000,- Kč

Penzijní přípojištění – úložka 4 000,- Kč po celý investiční horizont. Úroková sazba 2%. Státní podpora 230,- Kč měsíčně

Celková naspořená částka po zdanění **317 500,- Kč**

Celkem výnos 29 500,- Kč

Vložená částka 288 000,- Kč

Doplňkové penzijní spoření – úložka 4 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **343 935,- Kč**

Celkem výnos 55 935,- Kč

Vložená částka 288 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 4 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění 325 330,- Kč

Celkem výnos 37 330,- Kč

Vložená částka 288 000,- Kč

Investiční životní pojištění – úložka 4 000,- Kč po celý investiční horizont. V časovém horizontu vybrána dynamická strategie z nabídky fondů pojišťovny. Průměrné roční zhodnocení odhadováno na 6%.

Celková naspořená částka po zdanění 271 431,- Kč

Celkem výnos -16 569,- Kč

Vložená částka 288 000,- Kč

V krátkodobém horizontu při úložce 4 000,- Kč se situace trochu změnila. Nejlépe by na tom klient opětně byl, kdyby zvolil spoření v doplňkovém penzijním spoření, kde by jeho výnos činil **55 935,- Kč** a nastřádáno by měl **343 935,- Kč**. Při této vyšší úložce se i v krátkodobém horizontu opět jeví jako dobrá varianta spoření v otevřených podílových fondech. Vyšší zhodnocení je ještě i v penzijním připojištění. Produkt, který opětně prodělává, je investiční životní pojištění. Stavební spoření již není tak zajímavé, hlavně z toho důvodu, že při úložce 4 000,- Kč se již nezvyšuje státní podpora.

Kombinace stávajících produktů:

Kombinace v takto krátkém investičním horizontu postrádají smysl.

Diverzifikace portfolia:

Doplňkové penzijní spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **171 902,- Kč**

Celkem výnos 27 902,- Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Otevřené podílové fondy – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení 6%.

Celková naspořená částka po zdanění **162 665,- Kč**

Celkem výnos 18 665,- Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Celkový výnos za 6 let spoření: 46 567,- Kč

Celková naspořená částka po 6 letech: 334 567,- Kč

Diverzifikace portfolia:

Doplňkové penzijní spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont. Dynamická strategie, průměrné roční zhodnocení udané 6%. Státní podpora 230,- Kč.

Celková naspořená částka po zdanění **171 902,- Kč**

Celkem výnos 27 902,- Kč

Vložená částka 144 000,- Kč

Stavební spoření – úložka 2 000,- Kč po celý investiční horizont 6 let. Úroková sazba 1%.

Státní podpora – 10% z roční vložené částky

Celková naspořená částka po zdanění **157 861,- Kč**

Celkem výnos **13 861,- Kč**

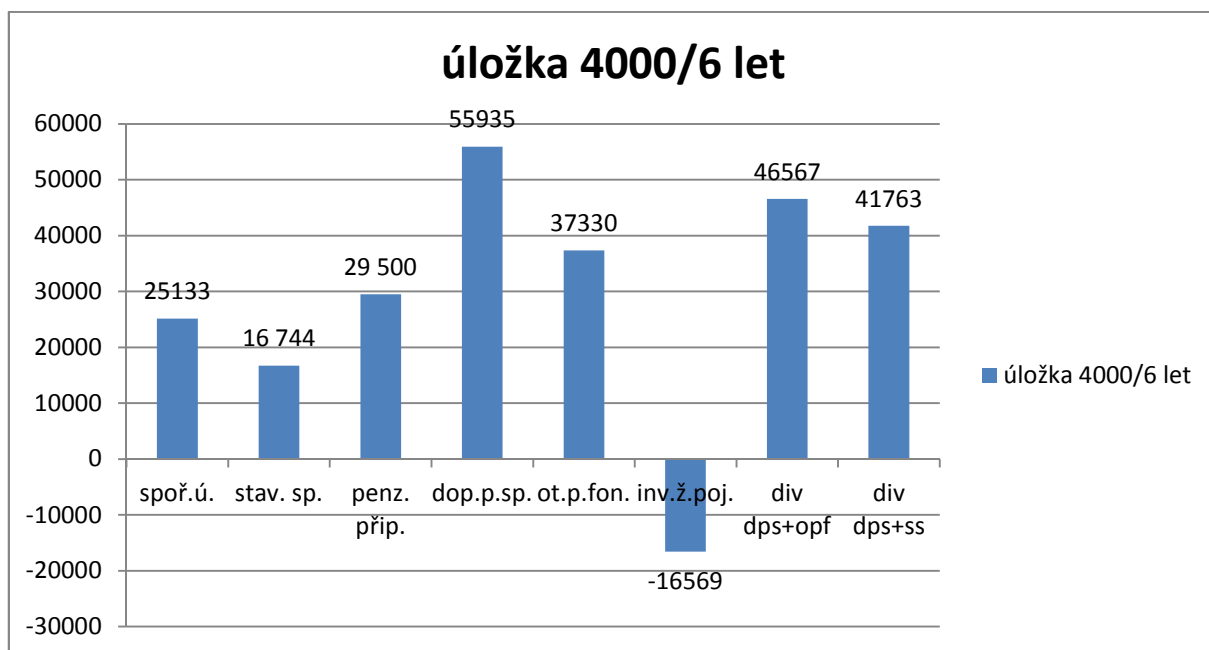
Vložená částka 144 000,- Kč

Celkový výnos za 6 let spoření: 41 763,- Kč

Celková naspořená částka po 6 letech: 329 763,- Kč

Při této vyšší úložce bychom mohli rozdělit ukládané peníze rovnoměrně do více produktů. Jako výhodné se jeví ukládání poloviny peněz do podílových fondů a poloviny do doplňkového penzijního připojištění. Pro konzervativní střadatele by mohlo být výhodné dát část peněz do stavebního spoření a zbytek do doplňkového penzijního spoření. Výnos však vychází nejvyšší při vložení celé částky do doplňkového penzijního spoření. Výnos činí **55 935,- Kč** a nastrádáno by klient měl **343 935,- Kč**.

Graf č. 19 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 6 let

Zdroj: Vlastní

Vyhodnocení:

Vhodné produkty:

V tomto případě by na tom klient byl nejlépe, pokud by peníze investoval do doplňkového penzijního připojištění. Ovšem i pokud by rozdělil úložky do otevřených podílových fondů a penzijního připojištění či stavebního spoření a doplňkového penzijního připojištění byla by naspořená částka zajímavá. Ani v tomto případě by však klient nenaspořil dostatečnou sumu na pokrytí snížení příjmů při odchodu do důchodu.

Nevhodné produkty:

Investiční životní pojištění, které je v krátkodobém horizontu nejhorší volbou a také spořicí účet a stavební spoření.

Výše částky, která má být ukládána, aby klient po 6 letech naspořil stejnou výši úspor jako při spoření 20 let: částka 900 000,- doplňkové penzijní připojištění

Výše úložky: 11 000,- Kč

Investiční horizont: 6 let

Celková naspořená částka: 913 293,- Kč

Aby střadatel dosáhl nejvyšší částky, která byla vykalkulována v předchozím investičním horizontu 20 let, musel by každý měsíc odkládat do produktu doplňkového penzijního spoření částku 11 000,- Kč. Teprve při této úložce naspoří po 6 letech **913 293,- Kč**

Výše částky, která má být ukládána, aby klient po 6 letech naspořil stejnou výši úspor jako při spoření 40 let: částka 4 000 000,- doplňkové penzijní připojištění

Výše úložky: 50 000,- Kč

Investiční horizont: 6 let

Celková naspořená částka: 4 085 433,- Kč

Pokud by střadatel chtěl naspořit za 6 let střádání částku stejně vysokou jako po 40 letech ukládání do doplňkového penzijního spoření – 4 000 000,- Kč – musel by každý měsíc odkládat částku 50 000,- Kč. To je pro běžného občana neuskutečnitelné.

7.4. Vyhodnocení

Kondice jednotlivých produktů se velmi mění v závislosti na výši uložených vkladů a taktéž na výši investičního horizontu. Pro spoření na důchodový věk jsou vhodné všechny vybrané produkty kromě spořicího účtu a ve většině případů i stavebního spoření, ovšem záleží na tom, jestli se využijí samostatně, a nebo se budou v čase kombinovat. Pokud u klientů je založen spořicí účet či stavební spoření v dlouhodobém horizontu, mělo by se doporučit převedení naspořené částky do jiných produktů. Při volbě produktu velmi záleží na tom, jak ke spoření přistupuje klient, jestli je více konzervativní a bojí se agresivních strategií, chce minimalizovat riziko ztráty, a nebo je ochoten jít do většího rizika s možností získat větší výnosy. Všechny kalkulace jsou samozřejmě dedukcí, protože nikdo nedokáže odhadnout, co se s finančním trhem bude v tomto dlouhodobém investičním horizontu dít.

V dlouhodobém čase 40 let přináší klientovi zajímavé zhodnocení většina produktů již při ukládání 500,- Kč měsíčně. V takto dlouhém investičním horizontu se však musí počítat s rizikem inflace, takže se výnosy v čase reálně snižují. Jako nejvýhodnější se pro klienta jeví zvolit spoření s dlouhodobým horizontem v doplňkovém penzijním spoření. Tento typ mu přinese úspory těsně pod hranicí 1 000 000,- Kč. Měl by zvážit variantu navýšení částky spoření v pozdějších letech. Rozhodně by své peníze neměl po celou dobu investovat do stavebního spoření či spořicího účtu.

Pokud by si klient ukládal částku 1 000,- Kč měsíčně po dobu 40 let, stává se nejzajímavějším produktem investiční životní pojištění. Tento produkt je pro spoření výhodný právě v dlouhodobém horizontu i s ohledem na získaný bonus. Klient by naspořil téměř 2 000 000,- Kč, které i s rizikem inflace jsou ke starobnímu důchodu zajímavým příspěvkem. Takto vysoké úspory by mu přineslo i doplňkové důchodové připojištění. Nejnižší výnosy by klient měl při dlouhodobém investičním horizontu do stavebního spoření či spořicího účtu. Pokud by klient v těchto produktech spořil, mělo by mu být

doporučeno převedení naspořených peněz do doplňkového penzijního spoření či otevřených podílových fondů. Pak by naspořená částka byla zajímavá.

Při ukládání 2 000,-Kč měsíčně klientovi přináší všechny možnosti, kromě stavebního spoření a spořicího účtu, velmi zajímavé zhodnocení. Klient by si naspořil částku téměř 4 000 000,- Kč, což je velmi přínosné ke starobnímu důchodu. Nejvýhodnější možností se v tomto případě opět zdá být spoření v investičním životním pojištění. Nejlepší variantou se stává však jen při tomto dlouhodobém horizontu a úložkách alespoň 1 000,- Kč.

Z porovnání výše uvedeného vyplývá, že když klient začne spořit v dlouhodobém horizontu 40 let, zdá se dostatečnou částkou pro velmi zajímavé zhodnocení odkládání již 1 000,- Kč měsíčně a má na výběr z mnoha variant spoření. I při riziku inflace by si v tomto investičním horizontu dokázal naspořit velmi zajímavou částku, která mu pokryje výpadek příjmu při vstupu do starobního důchodu.

Při investičním horizontu 20 let a úložce 500,- Kč měsíčně není ani jedna varianta zajímavou. Klient by si uspořil necelých 200 000,- Kč, což je naprosto nedostatečnou částkou pro úspory na důchod.

Ani při ukládání 1 000,- Kč měsíčně nejsou uspořené peníze dostatečnou rezervou. Klient i při nejlepší variantě naspoří pouze částku okolo 400 000,- Kč. Tato částka není dostatečná pro zajištění na období stáří.

Při úložce 2 000,- Kč měsíčně se naspořené částky zdají být již zajímavými. Jak při investicích do doplňkového penzijního spoření a investičních produktů, tak při kombinaci stávajících produktů a i v možnosti rozdělení částek do doplňkového penzijního spoření a otevřených podílových fondů se naspořené částky pohybují nad 750 000,-Kč. Nejnižší úspory se opět objevují při spoření ve stavebním spoření a spořicím účtu.

Při investičním horizontu 20 let by klient měl spořit alespoň částku 2 000,- Kč měsíčně, aby jeho úspory na stáří dosáhly takového objemu peněz, jež by skýtal dostatečné pokrytí výpadku příjmu. Pokud by chtěl klient naspořit stejný objem peněz jako v nejlepší variantě v investičním horizontu 40 let, musela by jeho úložka činit 5 000,- Kč měsíčně.

Při časovém horizontu šesti let se ukázalo, jak je důležité začít včas. V tomto krátkém období si při úložkách 1 000,- Kč a 2 000,- Kč střadatel uspoří jen velmi málo na

to, aby se zajistil na důchod. Teprve při strádání 4 000,- Kč měsíčně, začínají být úspory o něco zajímavější. Částky se pohybují kolem 300 000,- Kč. Kdyby strádatel chtěl dosáhnout na stejné úspory jako v předchozí části, musel by ukládat alespoň částku 11 000,- Kč měsíčně, ta by mu vygenerovala úspory kolem 900 000,- Kč. Pokud by chtěl docílit konečné naspořené částky 4 000 000,- Kč, musel by odkládat 50 000,- Kč měsíčně, což je v praxi běžného občana nereálné.

Zajímavé je, jak se mění v závislosti na časovém horizontu i odkládané částce výkonnost jednotlivých produktů. Stavební spoření, které při dlouhodobých úsporách není výhodným produktem, se stává zajímavým, až při krátkodobém horizontu spoření a ukládané částce 2 000,- Kč měsíčně. Tak dochází k zajímavému zhodnocení. Dobře využitelným produktem se jeví doplňkové penzijní spoření, které pracuje velmi dobře v jakémkoliv horizontu. Spořicí účty jsou nezajímavým produktem v dlouhodobém horizontu spoření. U investičního životního pojištění jsou zajímavé výnosy pouze v dlouhodobém investičním horizontu, na krátký interval jsou nepoužitelné. Otevřené podílové fondy pracují také nejlépe při dlouhém časovém úseku, v krátkém horizontu se dostatečně neprojeví jeho přednosti. Možnou variantou je rozdělení vyšších částek do několika produktů.

Po shrnutí této studie se dá konstatovat, že pokud začneme na stáří spořit již v mladém věku, je dostačující částkou k uložení již 1 000,- Kč měsíčně. Se zkracujícím se horizontem spoření se značně navyšuje výše jednotlivé úložky. Pokud se začne spořit ve středním věku, je již třeba částka jednou taková. Jestli se začne spořit ve věku těsně před důchodem, pro naspoření dostatečné částky by musely být měsíční úložky značně vysoké. Z tohoto vyplývá, že je výhodné si odkládat menší částky již v mladém věku.

8. ZÁVĚR

Cílem mé práce „Produkty finančního trhu vhodné pro zajištěné stáří“ bylo nalezení vhodných produktů na našem finančním trhu, které by tuto podmínku splnily.

Začátek této práce byl věnován stárnutí populace a vyhodnocení tohoto nepříznivého faktoru v číslech ze stránek ČSÚ. Tato data ukázala nejen ten faktor, že populace České republiky stárne, ale také to, že stárne i populace starobních důchodců. Lidí ve věku starobních důchodců bude neustále přibývat a dětí do 15 let věku ubývat. Nůžky se tedy neustále otevírají. Dochází k tomu, že neustále narůstá deficit státního rozpočtu.

Jednou z věcí, která by měla tento problém zlepšit, je důchodová reforma. V další části této práce byly tedy rozebrány dosavadní kroky důchodové reformy, vznik nové komise, jež se tímto problémem bude zabývat, a byla vyhodnocena dosavadní situace. Posléze byl popsán nynější důchodový systém. Rozebraly se jednotlivé pilíře, které jsou tři. Jeden však záhy zanikne. Proto hlavní soustředění bylo vloženo na dva důchodové pilíře, jež budou fungovat i nadále.

Dalším tématem v diplomové práci byl popis finančního trhu. Finanční trh byl rozdělen na peněžní a kapitálový a zhodnotilo se, na kterém trhu se obchoduje s jednotlivými instrumenty. Posléze byly rozebrány některé produkty finančního trhu, které jsou vhodné pro zajištění na stáří. Tyto produkty se rozdělily na spořicí a investiční. Ke konci teoretické části se zhodnotilo i pojištění a rozebral se způsob, jak i v produktech pojišťoven se dá spořit na důchod.

V další části diplomové práce se teorie postupně aplikovala do praxe.

Byli vybráni tři klienti finančního trhu, kteří se chtějí zabezpečit na stáří. Rozdíl u nich panoval především v tom, v jak dlouhém časovém horizontu mohou na důchod spořit. Investiční horizont byl rozdělen do třech etap, 40 let, 20 let a 6 let. Na finančním trhu byly postupně použity finanční produkty, které jsou běžně dostupné, většina obyvatel naší země je zná a jsou vhodné pro ukládání financí. Byly to tyto produkty: spořicí účet, stavební spoření, penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření, otevřené podílové listy a investiční životní pojištění.

Cílem této práce bylo zjistit, které z těchto produktů se nejlépe hodí pro daného klienta v určitém investičním horizontu. Porovnávalo se, jestli je lepší spořit celou dobu

v jednom produktu, nebo produkty kombinovat a nebo od počátku diverzifikovat ukládané finance do více produktů.

Dále se zjišťovalo, jestli je výhodnější začít spořit už v mladém věku s vysokým investičním horizontem, a nebo si začít odkládat vyšší částky až těsně před důchodem. Poslední část byla věnována zjištění, jak vysoká částka by musela být odkládána při horizontu poslední etapy šesti let, aby úspory dosáhly stejné hodnoty tak, jako v případě dlouhodobého investičního horizontu 40 let.

Výsledkem této praktické části bylo zhodnocení, že pokud se začíná spořit již v mladém věku s vysokým investičním horizontem, stačí ukládat částku 1 000,- Kč, aby i při riziku inflace byla naspořená částka zajímavým doplněním starobního důchodu. Zatímco při krátkodobém horizontu šesti let by úložka musela být řádově v desítkách tisíc korun, aby dosáhla naspořené částky jako v dlouhodobém horizontu. Odkládání takto vysoké úložky je nemožné pro většinu populace. Na závěr se musí konstatovat, že veškeré srovnání jsou jen dedukce, jelikož se nedá zcela odhadnout chování trhu v dlouhodobém horizontu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

1. JANDA, Josef. *Zajištění na stáří*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing,a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4400-1.
2. JÍLEK, Josef. *Akciové trhy a investování*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing,a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2963-3.
3. JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing,a.s., 2009. ISBN 978-80-247-1653-4.
4. KOHOUT, Pavel. *Investiční strategie pro třetí tisíciletí*. 7. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-5064-4.
5. PIKORA, Vladimír a Markéta ŠICHTAŘOVÁ. *Všechno je jinak*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing,a.s., 2011. ISBN 978-80-247-4207-6.
6. REVENDA A KOL., Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. vydání. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.
7. Czso.cz/csu.Czso.cz [online]. 2014 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/320181-14#01>
8. Demografické stárnutí ČR podle výsledků projekce. *Demografie* [online]. 2012 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=824
9. Důchodová komise vybírá ze 3 variant zrušení důchodového pilíře. *Opojištění.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/produkty/penzijni-pripojisti/duchodova-komise-vybira-ze-tri-variant-zruseni-druheho-pilire/>
10. Důchodové pojištění: Obecná informace k zákonu o důchodovém pojištění. *MPSV* [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/617>

11. Důchodová reforma. *MPSV* [online]. 2011 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/14515/Duch_ref_fi2.pdf
12. Hospodaření systému důchodového pojištění. *MFCR* [online]. 2013 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/monitoring/hospodareni-systemu-duchodoveho-pojisten>
13. MPSV: Důchodové pojištění. *MPSV*. *Důchodové pojištění: Popis systému* [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/3>
14. MPSV: Poslání komise. *MPSV*. *Poslání komise: Vládní jednání* [online]. *MPSV* [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: http://www.duchodova-komise.cz/?page_id=47
15. Podoba penzijního systému ČR. *Opojištění.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.opojisteni.cz/produkty/penzijni-pripojisteni/podoba-penzijniho-systemu-cr-od-1-ledna-2013-3-dil/>
16. Projekce obyvatelstva ČR. *Czso.cz/csu* [online]. 2003 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/\\$File/4025rra.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/B0001D6145/$File/4025rra.pdf)
17. Průměrná výše starobního důchodu v ČR. *ČSÚ* [online]. 2013 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/dyngrafy.nsf/graf/cr_od_roku_1989_duchod
18. Vyznejte se v důchodu. *Měšec.cz* [online]. 2013 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/vyznejte-se-v-duchodu-jak-funguje-prvni-pilir/>
19. II. pilíř důchodového spoření. *MFCR* [online]. 2013 [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/regulace/penzijni-sluzby-a-systemy/ii-pilir-duchodove-sporeni>

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ:

1. Tabulka č. 1 Vybrané demografické údaje v ČR, str. 13
2. Tabulka č. 2. Úhrnná plodnost, str. 14
3. Tabulka č. 3. Očekávaný vývoj plodnosti, str. 15
4. Tabulka č. 4. Očekávaný vývoj naděje dožití při narození, str. 16
5. Tabulka č. 5 Hospodaření systému důchodového pojištění v letech 1996-201, str. 22
6. Tabulka č. 6 Změna státní podpory, str. 38
7. Graf č. 1. Vývoj dětské a poproduktivní složky obyvatelstva ČR 2009-2065, str. 17
8. Graf č. 2 Reálná a předpokládaná struktura obyv. ČR 2010-2065, str. 18
9. Graf č. 3. Věková struktura skupiny seniorů, str. 19
10. Graf č. 4. Vývoj průměrného starobního důchodu, str. 20
11. Graf č. 5 Věková struktura obyvatelstva ČR, str. 24
12. Graf č. 6 Schodek průběžného 1. pilíře důchodového systému, str. 25
13. Graf č. 7 Prodlužování důchodového věku, str. 28
14. Graf č. 8 Úprava schodku veřejných financí po reformě, str. 29
15. Graf č. 9 Graf funkce fondů 2010 – 2012, str. 36
16. Graf č. 10 Zhodnocení účastnických fondů za rok 2013, str. 37

17. Graf č. 11 Srovnání výnosů při úložce 500,- Kč měsíčně na 40 let, str. 61
18. Graf č. 12 Srovnání výnosů při úložce 1 000,- Kč měsíčně na 40 let, str. 66
19. Graf č. 13 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 40 let, str. 71
20. Graf č. 14 Srovnání výnosů při úložce 500,- Kč měsíčně na 20 let, str. 76
21. Graf č. 15 Srovnání výnosů při úložce 1 000,- Kč měsíčně na 20 let, str. 80
22. Graf č. 16 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 20 let, str. 86
23. Graf č. 17 Srovnání výnosů při úložce 1 000,- Kč měsíčně na 6 let, str. 89
24. Graf č. 18 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 6 let, str. 92
25. Graf č. 19 Srovnání výnosů při úložce 2 000,- Kč měsíčně na 6 let, str. 96